

DECIZIA COMISIEI

din 19 iunie 2013

privind ajutorul de stat SA.28599 [C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)] pus în aplicare de Regatul Spaniei pentru utilizarea televiziunii digitale terestre în regiunile îndepărtate și mai puțin urbanizate (cu excepția comunității autonome Castilla-La Mancha)

[notificată cu numărul C(2013) 3204]

(Numai textul în limba spaniolă este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2014/489/UE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2),

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispozițiile menționate anterior ⁽¹⁾ și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURA

- (1) La 18 mai 2009, Comisia a primit o plângere din partea întreprinderii SES Astra S.A. (denumită în continuare „Astra”). Obiectul plângerii a fost o presupusă schemă de ajutoare de stat pe care autoritățile spaniole au adoptat-o în legătură cu trecerea de la televiziunea analogică la televiziunea digitală în regiunile îndepărtate și mai puțin urbanizate din Spania. Astra a susținut că schema constituia ajutor de stat care nu a fost notificat fiind, prin urmare, ilegal și care a avut drept rezultat denaturarea concurenței între platformele de radiodifuziune terestre și cele de radiodifuziune prin satelit.
- (2) Schema contestată își are originea în Legea 10/2005 din 14 iunie 2005 privind măsuri urgente pentru promovarea televiziunii digitale terestre, liberalizarea regimurilor de televiziune prin cablu și sprijinirea pluralismului ⁽²⁾. Legislația suplimentară adoptată cu privire la procesul de tranziție către televiziunea digitală terestră include, printre altele, Decretul regal 944/2005 din 29 iulie 2005 de aprobare a Planului tehnic național pentru televiziunea digitală terestră ⁽³⁾ (denumit în continuare „PTN”); Decretul regal 945/2005 din 29 iulie 2005 de aprobare a regulamentului general de furnizare a serviciilor de televiziune digitală terestră; Ordinul IT C 2476/2005 din 29 iulie 2005 de aprobare a regulamentului tehnic și de furnizare a serviciilor de televiziune digitală terestră și Decretul regal 920/2006 din 28 iulie 2005 de aprobare a regulamentului general de furnizare a serviciilor de radiodifuziune și de televiziune prin cablu.
- (3) Prin scrisoarea din 29 septembrie 2010, Comisia a informat Regatul Spaniei cu privire la decizia sa de a iniția procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) în ceea ce privește ajutorul în cauză pentru întregul teritoriu al Spaniei, cu excepția comunității autonome Castilla-La Mancha, pentru care a fost deschisă o procedură separată ⁽⁴⁾. Decizia Comisiei de a iniția procedura (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii”) a fost publicată la 14 decembrie 2010 în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽⁵⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile privind măsura în cauză.
- (4) Ca urmare a prelungirii termenului-limită, Spania a răspuns prin scrisoarea din 30 noiembrie 2011 la invitația de a prezenta observații, formulată în decizia de inițiere a procedurii. În afară de administrația centrală, autoritățile din Asturias, Aragon, Țara Bascilor, Castilla y Leon, Castilla-La Mancha ⁽⁶⁾, Extremadura, Galicia, la Rioja, Madrid și Murcia și-au prezentat observațiile și/sau răspunsurile la întrebările adresate în decizia de inițiere a procedurii.

⁽¹⁾ JO C 337, 14.12.2010, p. 17.⁽²⁾ <http://www.boe.es/boe/dias/2005/06/15/pdfs/A20562-20567.pdf>⁽³⁾ <http://www.boe.es/boe/dias/2005/07/30/pdfs/A27006-27014.pdf>⁽⁴⁾ JO C 335, 11.12.2010, p. 8.⁽⁵⁾ A se vedea nota de subsol 1.⁽⁶⁾ Pe lângă observațiile prezentate în cazul de față, Castilla-La Mancha și-a prezentat ulterior observațiile cu privire la cazul C 24/10.

- (5) De asemenea, Comisia a primit observații din partea Radiodifusion Digital SL prin scrisoarea din 11 ianuarie 2011, din partea Grupo Antena 3 și UTECA (Union de Televisiones Comerciales Asociadas) prin scrisorile din 28 ianuarie 2011, din partea Gestora La Sexta prin scrisoarea din 31 ianuarie 2011, din partea Abertis Telecom SA (denumită în continuare „Abertis”) prin scrisoarea din 2 februarie 2011 și din partea Astra și Telecinco prin scrisorile din 4 februarie 2011. Prin scrisorile din 19 ianuarie 2011 și din 9 februarie 2011, Comisia a transmis observațiile respective Spaniei, care a avut posibilitatea de a reacționa la acestea. Spania a prezentat observații prin scrisorile din 22 februarie 2011 și 14 martie 2011.
- (6) În cursul investigației, au avut loc mai multe reuniuni: între Comisie și Spania în zilele de 11 și 12 aprilie 2011, între Comisie și Astra la 14 aprilie 2011, între Comisie și Abertis la 5 mai 2011 și între Comisie și UTECA la 5 iulie 2011. După mai multe furnizări de informații de către Spania, din proprie inițiativă, inclusiv observații din partea Țării Bascilor din 24 februarie 2011, o cerere oficială de informații a fost adresată Spaniei prin scrisoarea din 14 februarie 2012. Ca urmare a prelungirii termenului-limită, Spania a prezentat un răspuns prin scrisoarea din 16 aprilie, care a fost urmată de scrisorile din 15, 19 și 25 iunie 2012. Deoarece o parte din informații încă lipseau, la 9 august 2012, Comisia a adresat o cerere de informații suplimentare. După prelungirea termenului-limită, Spania a prezentat răspunsuri într-o scrisoare din 10 octombrie 2012, urmată de o scrisoare din 30 octombrie 2012.
- (7) În plus, Abertis a furnizat din proprie inițiativă informații suplimentare la 22 iunie 2011 și 25 iulie 2012. Astra a furnizat informații suplimentare în scrisorile din 21 iulie 2011, 16 mai 2011, 8 septembrie 2011 și 11 noiembrie 2011, toate fiind transmise Spaniei pentru comentarii.

2. DESCRIEREA MĂSURII

2.1. CONTEXT

2.1.1. Reclamant

- (8) Reclamantul este un operator de platformă prin satelit. Înființată în 1985 sub denumirea de Société Européenne des Satellites (SES), SES ASTRA (denumită în continuare „Astra”) a fost primul operator privat de satelit din Europa. Astra operează sistemul de satelit ASTRA, care oferă un portofoliu amplu de radiodifuziune și de soluții în bandă largă pentru clienți din Europa și din afara acesteia. Astra difuzează programe de radio și televiziune direct către milioane de locuințe și oferă acces la internet și servicii de rețea pentru autorități publice, întreprinderi mari, IMM-uri și gospodării individuale.
- (9) În plângerea sa, Astra afirmă că măsurile puse în aplicare de guvern și de comunitățile autonome în regiunile îndepărtate și mai puțin urbanizate din Spania încalcă principiul neutralității tehnologice deoarece acestea consideră transmisia terestră ca fiind singura cale către digitizare. Astra se referă, în special, la cazul Cantabria. Pe baza unei licitații pentru extinderea acoperirii televiziunii digitale la întregul teritoriu al Cantabriei, lansată în ianuarie 2008, administrația regională din Cantabria selectase Astra pentru a furniza canale cu acces liber prin intermediul platformei sale. Cu toate acestea, în noiembrie 2008, contractul respectiv a fost reziliat de către administrația regională. Potrivit Astra, autoritățile au reziliat contractul în momentul în care au fost informate că administrația centrală urma să finanțeze lucrările de modernizare a rețelei analogice terestre. Într-adevăr, autoritățile din Cantabria explicau, într-o scrisoare din 7 noiembrie 2008, că motivul pentru rezilierea contractului era faptul că, între timp, administrația centrală adoptase decizii cu privire la extinderea acoperirii televiziunii digitale la întregul teritoriu al Spaniei ⁽⁷⁾. Astfel, cazul Cantabria pare să demonstreze, în primul rând, că Astra putea concura pe piața respectivă și, în al doilea rând, că deciziile administrației centrale au împiedicat această concurență.

2.1.2. Sectorul

- (10) Cazul se referă la sectorul radiodifuziunii caracterizat prin prezența a numeroși participanți activi la diferitele niveluri ale lanțului de produse care au legătură cu serviciile de radiodifuziune.

⁽⁷⁾ Astra a contestat rezilierea contractului în fața unui tribunal de primă instanță din Santander (procedura nr. 1728/2009), care la 23 decembrie 2011 a hotărât ca autoritățile din Cantabria să despăgubească Astra pentru rezilierea nejustificată a contractului. Instanța nu a constatat nicio încălcare a contractului din partea Astra care să justifice rezilierea contractului. Potrivit instanței, decizia guvernului central spaniol de a dezvolta strategia națională pentru televiziunea digitală terestră a fost unul dintre motivele care au stat la baza rezilierii contractului. A se vedea hotărârea 000313/2011 pronunțată de Tribunalul de Primă Instanță din Santander.

- (11) Organismele de radiodifuziune sunt editori de canale de televiziune care achiziționează sau produc conținut TV intern pe care îl grupează în canale. Canalele sunt apoi furnizate publicului prin diferite platforme (de exemplu, prin satelit, televiziune digitală terestră-TDT, cablu, IPTV-televiziunea prin internet). În Spania, serviciile de radiodifuziune au fost considerate servicii publice de către legiuitor, prin urmare, acestea sunt furnizate atât de organismele de radiodifuziune de stat (RTVE), cât și de organismele private care dețin concesiuni din partea statului ⁽⁸⁾. Așa-numitele canale „cu acces liber” (FTA) sunt furnizate în mod gratuit către telespectatori. Pentru a garanta faptul că populația poate beneficia în mod efectiv de serviciul public, legea impune obligații de acoperire minimă atât pentru transmisia încredințată organismului public de radiodifuziune, cât și pentru operatorii privați care dețin concesiuni. Prin urmare, organismele publice de radiodifuziune au obligația de a acoperi cel puțin 98 % din populația Spaniei, în timp ce organismele private de radiodifuziune trebuie să acopere cel puțin 96 % din populație. În Spania, organismele naționale de radiodifuziune nu dețin o rețea națională de radiodifuziune. Prin urmare, acestea încheie acorduri cu operatorii de platforme în vederea transmiterii conținutului acestora și pentru a-și îndeplini obligațiile de acoperire.
- (12) Furnizorii de echipamente hardware sunt cei care produc sau instalează infrastructurile și dispozitivele necesare pentru construirea diferitelor platforme.
- (13) Operatorii de platforme (sau operatorii de rețea) ⁽⁹⁾ sunt entități private sau controlate de stat care operează infrastructurile necesare (și anume, acestea transportă și transmit semnalul) pentru a furniza publicului canalele produse de organismele de radiodifuziune. La începuturile industriei televiziunii, singura platformă disponibilă era platforma terestră analogică. Pe măsură ce tehnologia s-a îmbunătățit, mai multe platforme au devenit disponibile pe piață, și anume platforma de satelit, platforma de cablu și, mai recent, IPTV ⁽¹⁰⁾, care utilizează conexiunea în bandă largă pentru transmiterea semnalului TV.
- (14) În radiodifuziunea terestră, semnalul de televiziune este trimis de la un studio TV către un centru de transmisie (head-end) care aparține și este operat, de regulă, de un operator de rețea. Ulterior, semnalul este transportat și distribuit de la centrul de transmisie (head-end) către centrele de radiodifuziune administrate de un operator de rețea (de exemplu, un turn); uneori, semnalul este transportat prin satelit. În final, semnalul este transmis de la centrele de radiodifuziune către locuințe. Pentru digitizarea rețelei terestre analogice, este necesar să se înlocuiască transmițătoarele de pe teren. Cu toate acestea, deoarece semnalul digital are o rază inferioară celui analogic, prin urmare, noua tehnologie necesită o rețea cu un grad mai ridicat de capilaritate, în unele cazuri extinderea acoperirii presupune, de asemenea, construirea de noi centre de transmisie.
- (15) În radiodifuziunea prin satelit, semnalul este transmis către un centru de transmisie (head-end), iar ulterior acesta este transportat către satelit, care îl transmite către locuințe. În mod alternativ, semnalul ar putea fi transmis direct dintr-un studio TV către satelit dacă studioul TV deține dispozitivele adecvate. Telespectatorul trebuie să fie echipat cu o antenă parabolică și un decodor. Pentru a mări gradul de acoperire prin satelit într-o regiune, echipamentul de la sol trebuie să fie instalat la domiciliul clientului. În termeni de acoperire geografică, platforma de satelit ar putea astfel să acopere aproape 100 % din teritoriul Spaniei, în timp ce platforma terestră acoperă aproximativ 98 %.

2.1.3. Context

- (16) Măsura investigată trebuie examinată în contextul procesului de digitizare a radiodifuziunii la care au fost supuse sau sunt supuse în prezent platformele terestre, de satelit sau prin cablu. În comparație cu radiodifuziunea în sistem analogic, radiodifuziunea digitizată are avantajul unei capacități crescute de transmisie ca rezultat al utilizării mai eficiente a spectrului de frecvențe radio. Trecerea la tehnologia digitală este semnificativă, în special, pentru radiodifuziunea terestră, unde spectrul de frecvențe disponibile este limitat. Transmisia prin satelit, pe de altă parte, are avantajul operării pe o bandă de frecvență complet diferită, unde nu există un deficit de frecvențe.
- (17) Trecerea de la televiziunea analogică la cea digitală mărește semnificativ spectrul de frecvențe radio de înaltă calitate puse la dispoziție în cadrul a ceea ce este cunoscut ca „dividendul digital”, care va fi liber pentru implementarea de servicii de comunicații electronice. Dividendul digital, în special frecvența de 790-862 MHz („banda de 800 MHz”), poate stimula industria comunicațiilor electronice, poate avea un impact major asupra competitivității și creșterii și poate oferi o gamă largă de beneficii sociale și culturale ⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Concesiunea include atribuirea unei frecvențe pentru radiodifuziunea terestră.

⁽⁹⁾ Termenii „operatori de platformă” și „operatori de rețea” sunt utilizați alternativ în textul deciziei.

⁽¹⁰⁾ „Televiziune prin protocol de internet” este un termen utilizat pentru a face referire la sistemele de distribuție de semnal TV și video prin intermediul unei rețele de comunicații electronice folosind protocolul de internet.

⁽¹¹⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind transformarea dividendului digital în sursă de beneficii sociale și creștere economică [COM(2009) 586] a recomandat ca statele membre să înceteze să mai folosească banda de 800 MHz pentru serviciile de radiodifuziune de mare putere și să implementeze în totalitate decizia de armonizare tehnică a UE până la o anumită dată convenită la nivelul UE.

- (18) „Dividendul digital” ar putea fi obținut fie prin comutarea de la platforma terestră la o platformă diferită, fie prin trecerea de la radiodifuziunea analogică la cea digitală terestră. De asemenea, ar putea fi avută în vedere o soluție mixtă care să combine diferite platforme ⁽¹²⁾.
- (19) Cu toate acestea, în cazul radiodifuziunii terestre, deficitul de frecvențe rămâne o problemă inclusiv după digitizare. Acest lucru este ilustrat de faptul că, imediat după finalizarea trecerii de la televiziunea analogică la cea digitală în aprilie 2010, guvernul spaniol a fost nevoit să transfere unele organisme de radiodifuziune de pe banda de 800 MHz către o altă bandă de frecvențe. Relocarea multiplexurilor de televiziune terestră digitală alocate organismelor de radiodifuziune a condus la costuri adiționale și la ajutor de stat suplimentar, pe care Comisia îl examinează în prezent în cadrul unei proceduri oficiale de investigare ⁽¹³⁾.
- (20) Cu privire la radiodifuziunea TV, transmisia digitală terestră ar putea fi înlocuită în viitor de tehnologia în bandă largă, deoarece este posibil ca rețelele în bandă largă de generație următoare (NGA) să devină principala tehnologie de transmisie. Pentru moment însă, în Spania, acoperirea rețelelor NGA nu este universală.
- (21) În Spania există în prezent patru platforme de radiodifuziune: tehnologie digitală terestră (DBV-T), satelit (DBV-S), cablu (DVB-C) și IPTV. Tehnologia digitală terestră este platforma principală pentru canalele spaniole publice și private cu acces liber ⁽¹⁴⁾. Principalul operator al rețelei terestre este Abertis, care controlează, de asemenea, operatorul de satelit Hispasat. Există, de asemenea, un număr de operatori locali de telecomunicații care transmit semnal de televiziune terestră digitală și care, de regulă, sunt interconectați cu rețeaua națională a Abertis. În ceea ce privește canalele TV cu plată, acestea sunt transmise în principal prin satelit, cablu și IPTV. Astra și Hispasat sunt principalii operatori de satelit.
- (22) Pentru a aborda procesul de digitizare, în vederea trecerii de la televiziunea analogică la cea digitală, în 2005-2008, Spania a adoptat o serie de măsuri de reglementare care au vizat rețeaua terestră, astfel cum sunt descrise în secțiunea 2.2. Acestea au împărțit teritoriul spaniol în trei zone distincte:
- (i) zona I — incluzând cea mai mare parte a populației spaniole, unde costurile transferului au fost suportate de către organismele de radiodifuziune — 96 % din teritoriu pentru organismele de radiodifuziune private și 98 % pentru organismele de radiodifuziune publice. Deoarece organismele de radiodifuziune au suportat costurile, nu a fost necesar ajutor de stat;
 - (ii) zona II — zonele mai puțin urbanizate și îndepărtate, acoperind 2,5 % din populația care a beneficiat în trecut de canale publice și private prin intermediul televiziunii analogice terestre. Cu toate acestea, deoarece trecerea la tehnologia digitală necesită modernizarea centrelor de transmisie existente și construirea de centre noi, au fost necesare investiții semnificative în rețeaua terestră. Organismele de radiodifuziune private nu au prezentat un interes comercial suficient pentru a furniza serviciul în zona II și au refuzat să suporte costurile digitizării. Prin urmare, autoritățile spaniole au stabilit schema de ajutoare de stat care face obiectul investigației, pentru modernizarea centrelor de transmisie existente și construirea de centre noi în vederea asigurării faptului că locuitorii, care până atunci au beneficiat de canale private și publice prin intermediul televiziunii analogice terestre, vor continua să beneficieze de toate canalele prin intermediul TDT. Acest proces a fost cunoscut, în general, sub denumirea de „extinderea acoperirii TDT” (și anume, extinderea acoperirii televiziunii digitale terestre peste acoperirea obligatorie pentru organismele de radiodifuziune comerciale);
 - (iii) zona III — unde, datorită topografiei, nu este posibilă furnizarea de servicii de televiziune prin intermediul platformei terestre, prin urmare, acestea sunt furnizate prin satelit. Transmiterea de semnal de televiziune cu acces liber în zona III este asigurată de Hispasat. Faptul că serviciul de televiziune este furnizat prin satelit implică anumite costuri pentru consumatori, care trebuie să achiziționeze antene parabolice și unități de conversie a semnalului.

2.2. DESCRIEREA AJUTORULUI

- (23) Schema care face obiectul investigației se bazează pe un sistem complex de dispoziții juridice instituite de autoritățile centrale ale Spaniei începând cu anul 2005. Pe baza dispozițiilor respective, ajutorul de stat pentru

⁽¹²⁾ A se vedea, de exemplu, pentru Franța ajutorul de stat N666/09 — Modificarea schemei de ajutor către TNT N 111/06, pentru Slovacia ajutorul de stat N671/09 — Trecerea la radiodifuziunea TV digitală în Slovacia, pentru Spania ajutorul de stat SA.28685 (2011/NN) — Recepția televiziunii digitale în Cantabria. Ar trebui notat, de asemenea, că în Spania, în regiunile îndepărtate și mai puțin urbanizate investigate („zona II”), nu a fost întotdeauna viabilă transmiterea semnalului TV prin intermediul platformei de televiziune digitală terestră, prin urmare, în unele zone, s-a optat pentru transmisia prin satelit.

⁽¹³⁾ Ajutorul de stat SA.32619, Compensarea pagubelor pentru liberalizarea dividendului digital (JO C 213, 19.7.2012, p. 41).

⁽¹⁴⁾ Aproximativ 26 de canale naționale și aproximativ 30 de canale regionale cu acces liber.

implementarea televiziunii digitale terestre în zona II a fost acordat în anii 2008-2009 de către comunitățile autonome și consiliile municipale, care au direcționat către beneficiari fondurile de la bugetul central și, respectiv, din bugetele lor. De asemenea, începând cu anul 2009, comunitățile autonome au acordat ajutor curent pentru întreținerea și exploatarea rețelilor în zona II.

- (24) Reglementarea tranziției către tehnologia digitală terestră a început atunci când a fost adoptată Legea 10/2005 din 14 iunie 2005 ⁽¹⁵⁾. Aceasta prevede necesitatea de a promova tranziția de la tehnologia analogică terestră la cea digitală terestră și solicită ca guvernul să ia măsurile necesare pentru a asigura tranziția.
- (25) Ca urmare a acestui mandat, prin Decretul regal 944/2005, Consiliul de Miniștri a aprobat planul tehnic național care a stabilit data de 3 aprilie 2010 ca termen pentru abandonarea tehnologiei analogice în Spania ⁽¹⁶⁾.
- (26) În ceea ce privește zonele II și III, cea de-a douăsprezecea dispoziție adițională din planul tehnic național prevedea deja posibilitatea ca autoritățile locale și cele regionale să extindă acoperirea la 96 %-100 % din populație. În acest sens, planul tehnic se referă în mod explicit la televiziunea digitală terestră (TDT) și stabilește un număr de șase condiții în care autoritățile locale pot efectua o astfel de extindere. Condiția (condițiile) necesită ca instalarea locală să fie în conformitate cu planul tehnic pentru televiziunea digitală terestră.
- (27) Ulterior, la 7 septembrie 2007, Consiliul de Miniștri a aprobat Planul național pentru tranziția către televiziunea digitală terestră (denumit în continuare „planul de tranziție”) ⁽¹⁷⁾, care pune în aplicare planul tehnic național. Planul de tranziție a împărțit teritoriul spaniol în nouăzeci de proiecte tehnice de tranziție ⁽¹⁸⁾ și a stabilit un termen-limită pentru abandonarea tehnologiei de radiodifuziune analogică pentru fiecare dintre proiecte.
- (28) La 29 februarie 2008, Ministerul Industriei, Turismului și Comerțului (denumit în continuare „MITyC”) a adoptat o decizie vizând îmbunătățirea infrastructurilor de telecomunicații și stabilirea criteriilor și a distribuției finanțării acțiunilor destinate dezvoltării societății informaționale conform planului Avanza pentru anul 2008 ⁽¹⁹⁾. Bugetul aprobat prin decizia respectivă s-a ridicat la 558 de milioane EUR și a fost parțial alocat pentru dezvoltarea de servicii în bandă largă și parțial pentru digitizarea televiziunii în zonele îndepărtate și mai puțin urbanizate din Spania care nu se încadrau în obligațiile legale ale organismelor de radiodifuziune comerciale ⁽²⁰⁾. Procesul de digitizare în zonele respective a fost cunoscut sub denumirea de „extinderea acoperirii”. Ulterior, acesta a fost pus în aplicare printr-o serie de acte adiționale la acordurile-cadru existente ⁽²¹⁾ semnate de MITyC și comunitățile autonome în perioada iulie-noiembrie 2008 („acte adiționale la acordurile-cadru din 2006”, publicate în Monitorul Oficial al Spaniei separat pentru fiecare comunitate autonomă). În majoritatea cazurilor, formularea acordurilor indică tehnologia digitală terestră ca fiind singura tehnologie care urmează să fie finanțată. Ca rezultat al acordurilor, MITyC a transferat fonduri către comunitățile autonome, care s-au angajat să acopere restul costurilor operațiunii din bugetele lor. Actele adiționale au inclus, de asemenea, obligația autorităților locale de a se conforma prevederilor celei de-a douăsprezecea dispoziții din planul tehnic național.
- (29) În paralel, la 17 octombrie 2008, Consiliul de Miniștri a convenit să aloce o sumă suplimentară de 8,72 milioane EUR pentru a extinde și completa acoperirea TDT în cadrul proiectelor de tranziție care urmau să fie finalizate în cursul primului semestru al anului 2009, în etapa I a planului de tranziție. Finanțarea a fost acordată ca urmare a semnării de noi acorduri-cadru între MITyC și comunitățile autonome în decembrie 2008 („acordurile-cadru din 2008”). Acordurile se referă la finanțarea menționată mai sus în valoare de 8,72 milioane EUR și au fost intitulate „Acord-cadru de colaborare între Ministerul Industriei, Turismului și Comerțului și comunitatea autonomă [...] pentru dezvoltarea Planului național pentru realizarea tranziției către TDT”. Acestea stabilesc o listă de activități care vor fi finanțate de către autoritățile centrale și cele regionale pentru a atinge o acoperire a televiziunii digitale egală cu acoperirea analogică existentă. Activitățile sunt legate de implementarea televiziunii digitale terestre.

⁽¹⁵⁾ A se vedea nota de subsol 3.

⁽¹⁶⁾ Aceasta a stabilit obligația pentru organismele de radiodifuziune private de a include până la data respectivă 96 % din populație în zonele lor respective de acoperire, în timp ce organismele publice de radiodifuziune aveau obligația de a include 98 % din populație în zonelor lor respective de acoperire. În zona I, organismele de radiodifuziune aveau obligația de a acoperi aceste procente din populație cu televiziune digitală terestră și trebuiau să suporte ele însele costurile digitizării. Prin urmare, nu era necesar ajutor de stat.

⁽¹⁷⁾ <http://www.televisiondigital.es/Documents/PlanNacionalTransicionTDT.pdf>

⁽¹⁸⁾ Ulterior clasificate în etapele I, II și III.

⁽¹⁹⁾ <http://www.boe.es/boe/dias/2008/03/06/pdfs/A13832-13834.pdf>

⁽²⁰⁾ Decizia privind repartizarea fondurilor pentru dezvoltarea de servicii în bandă largă și pentru digitizarea televiziunii în zona II a fost lăsată autorităților regionale.

⁽²¹⁾ Acordurile-cadru au fost semnate între MITyC și comunitățile autonome în 2006 în cadrul planului Avanza.

- (30) La 29 mai 2009, Consiliul de Miniștri a aprobat criteriile pentru repartizarea sumei de 52 de milioane EUR pentru finanțarea acțiunilor de tranziție către TDT, vizând finanțarea extinderii acoperirii proiectelor incluse în etapele II și III din planul de tranziție ⁽²²⁾. Acordul Consiliului de miniștri a stabilit o legătură directă cu planul de tranziție având în vedere că acesta prevedea că „pentru a atinge obiectivul stabilit în planul național pentru tranziția la televiziunea digitală terestră, și anume o acoperire a televiziunii digitale terestre similară cu cea a televiziunii terestre actuale în sistem analogic, este necesar ajutorul financiar al autorităților publice” și că „punerea în aplicare a acestei cooperări va fi oficializată în cadrul stabilit de Planul național pentru tranziția către TDT”.
- (31) În sfârșit, în perioada octombrie-decembrie 2009, actele adiționale la acordurile-cadru (menționate la considerentul 29) au fost publicate în Monitorul Oficial al Spaniei, inclusiv finanțarea acordată pentru extinderea acoperirii din etapele II și III din planul de tranziție. Actele adiționale definesc ceea ce trebuie înțeles prin „măsură pentru extinderea acoperirii” făcând trimitere explicită numai la tehnologia terestră (deși fără a exclude, în mod oficial, alte tehnologii) ⁽²³⁾.
- (32) În urma publicării acordurilor-cadru din 2008 și a actelor adiționale menționate mai sus ⁽²⁴⁾, administrațiile comunităților autonome au început punerea în aplicare a extinderii. Acestea fie au organizat ele însele licitații publice, fie au încredințat sarcina organizării licitației unei întreprinderi publice. Subvențiile au fost parțial convenite cu MITyC fiind, prin urmare, finanțate de la bugetul central sau au fost finanțate parțial chiar de către comunitățile autonome. În anumite cazuri, comunitățile autonome au mandatat consiliile municipale să realizeze extinderea.
- (33) Ca un model general, au fost lansate două tipuri de licitații pe teritoriul țării. În primul rând, au fost organizate licitații pentru extinderea acoperirii, ceea ce însemna că întreprinderii câștigătoare îi era încredințată misiunea de a furniza (deseori, de a construi) o rețea TDT operativă. Printre sarcinile care trebuie efectuate se numărau proiectarea și ingineria rețelei, transportul semnalului, implementarea rețelei și furnizarea echipamentelor necesare. Celelalte tipuri de licitații au reprezentat licitații pentru furnizarea de echipamente hardware, organizate în cazul rețelilor deja existente. Câștigătorul licitației trebuia să modernizeze rețeaua existentă cu echipamentul necesar, și anume, să furnizeze, să instaleze și să activeze echipamentul.
- (34) În majoritatea licitațiilor, autoritățile organizatoare se referă în mod explicit, prin definiția obiectului licitației ⁽²⁵⁾ și/sau în mod implicit, în descrierea specificațiilor tehnice sau a echipamentelor care urmează să fie finanțate ⁽²⁶⁾, la tehnologia terestră și la TDT. În cele câteva cazuri în care tehnologia prin satelit este menționată în mod expres, trimiterele sunt la antenele parabolice pentru recepția semnalului prin satelit de pe turnurile terestre ⁽²⁷⁾ sau la echipamentul de acces la televiziunea digitală în zona III ⁽²⁸⁾. Foarte puține licitații pentru extindere sunt neutre din punct de vedere tehnologic și nu exclud alte tehnologii în afară de TDT ⁽²⁹⁾.
- (35) În total, în anii 2008-2009, aproape 163 de milioane EUR de la bugetul central [în parte, credite preferențiale acordate de MITyC comunităților autonome ⁽³⁰⁾] și 60 de milioane EUR de la bugetele celor 16 comunități autonome investigate au fost investite în extinderea în zona II. În plus, consiliile municipale au finanțat extinderea cu aproximativ 3,5 milioane EUR.
- (36) Ca o a doua etapă după extinderea TDT în zona II, începând cu anul 2009, unele comunități autonome au organizat licitații suplimentare sau au încheiat contracte relevante fără licitație pentru exploatarea și întreținerea echipamentelor digitizate și implementate în perioada de extindere. Spre deosebire de ajutorul pentru transfer, aceste ultime măsuri constituie ajutor curent. Deoarece acestea vizează exploatarea și întreținerea rețelei terestre astfel cum a fost instalată în zona II, nici contractele respective nu sunt neutre din punct de vedere tehnologic. Cuantumul total al fondurilor acordate prin intermediul licitațiilor pentru exploatare și întreținere (ajutor curent) în perioada 2009-2011 a fost de cel puțin 32,7 milioane EUR.

⁽²²⁾ <http://www.boe.es/boe/dias/2009/07/02/pdfs/BOE-A-2009-10972.pdf>

⁽²³⁾ A se vedea, de exemplu, actul adițional al Andalucia <http://www.boe.es/boe/dias/2009/10/28/pdfs/BOE-A-2009-17108.pdf>

⁽²⁴⁾ În total, peste 600 de acorduri-cadru, acte adiționale etc. au fost încheiate între autorități cu privire la extinderea acoperirii.

⁽²⁵⁾ De exemplu, Extremadura, Asturias, Canarias, Cataluña, Madrid.

⁽²⁶⁾ De exemplu, Aragon.

⁽²⁷⁾ Precum în cazul Aragón sau Asturias.

⁽²⁸⁾ Extremadura.

⁽²⁹⁾ Din cele 516 licitații organizate de toate regiunile, cu excepția regiunii Castilla-La Mancha, Comisia a analizat un eșantion de 82 de licitații atât pentru extindere (17), cât și pentru furnizare (65). Numai 9 dintre acestea au fost clasificate ca fiind neutre din punct de vedere tehnologic: 3 licitații pentru extindere (Castilla y Leon) și 6 pentru furnizare (5 în Insulele Canare și una în Cantabria).

⁽³⁰⁾ Cu excepția regiunii Castilla-La Mancha.

2.3. MOTIVE PENTRU ÎNȚIEREA PROCEDURII

- (37) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a notat, în primul rând, că măsura descrisă pare să îndeplinească toate criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1), prin urmare, ar putea fi considerată ajutor de stat.
- (38) Deoarece există diferite niveluri pe piața serviciilor de radiodifuziune, în decizia de inițiere a procedurii au fost identificate trei categorii de beneficiari ai ajutorului de stat: (i) operatori de rețea; (ii) furnizori de echipamente hardware participanți la licitațiile pentru furnizarea echipamentelor necesare pentru extindere; și (iii) organisme de radiodifuziune de canale TV.
- (39) Comisia a ajuns la concluzia preliminară potrivit căreia, prin finanțarea costurilor asociate extinderii platformei TDT, este posibil ca schema să fi creat o denaturare potențială sau reală a concurenței între furnizorii de echipamente hardware care își desfășoară activitatea utilizând diferite tehnologii și între platformele terestre și cele de satelit.
- (40) În evaluarea sa preliminară, Comisia a considerat că măsura constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE și nu a constatat niciun motiv pentru care aceasta ar putea fi considerată compatibilă cu piața internă, întrucât nicio derogare nu părea să fie aplicabilă.
- (41) Pentru mai multe detalii factuale, a se vedea decizia de inițiere a procedurii, care ar trebui considerată parte integrantă a prezentei decizii.

3. OBSERVAȚII DIN PARTEA SPANIEI

3.1. OBSERVAȚII GENERALE

- (42) În apărarea lor față de decizia de inițiere a procedurii, Spania și comunitățile autonome au prezentat numeroase argumente ⁽³¹⁾. În general, acestea se încadrează în două categorii. În primul rând, autoritățile spaniole susțin că nu este implicat niciun ajutor de stat, întrucât, dat fiind faptul că serviciul în cauză este un serviciu de interes economic general, măsura nu constituie ajutor deoarece intră în sfera misiunii de serviciu public de radiodifuziune publică. Mai mult, aceasta nu generează niciun avantaj. În al doilea rând, chiar dacă ar exista vreun ajutor de stat, acesta ar fi compatibil cu articolul 106 alineatul (2) sau cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) având în vedere că: (a) rețeaua analogică exista deja și, din perspectiva eficienței, o simplă modernizare a infrastructurii existente ar fi mai puțin costisitoare decât trecerea la o nouă platformă; (b) numai tehnologia TDT ar îndeplini criteriile de calitate necesare; și (c) licitațiile au fost neutre din punct de vedere tehnologic și alți operatori de platforme ar fi putut participa la procesul de licitație. Aceste argumente sunt prezentate pe scurt mai jos.

3.2. ABSENȚA AJUTORULUI

3.2.1. Serviciu de interes economic general (SIEG)

- (43) În ceea ce privește operatorii de rețea, potrivit autorităților spaniole, aceștia furnizează un serviciu de interes economic general în sensul hotărârii *Altmark* ⁽³²⁾. Cu toate acestea, deoarece comunitățile autonome sunt responsabile cu acțiunile de extindere a acoperirii, aplicabilitatea hotărârii *Altmark* trebuie examinată de la caz la caz și revine comunităților autonome sarcina de a dovedi că toate condițiile *Altmark* au fost îndeplinite. Cele mai detaliate argumente au fost cele prezentate de Țara Bascilor, care a derulat procesul de digitizare prin intermediul unei întreprinderi publice, Itelazpi S.A. (denumită în continuare „Itelazpi”).

3.2.2. Niciun avantaj

- (44) În ceea ce privește furnizorii de echipamente hardware, Spania și-a exprimat opinia potrivit căreia faptul că aceștia au câștigat licitații pentru furnizarea de echipamente a exclus existența unui avantaj selectiv.

⁽³¹⁾ Argumentele autorităților centrale și regionale sunt prezentate împreună ca reprezentând poziția Spaniei (sau a autorităților spaniole), exceptând Țara Bascilor, care a solicitat aplicarea normelor de compensare pentru obligația de serviciu public.

⁽³²⁾ Hotărârea CEJ din 24 iulie 2003 în cauza C-280/00, *Altmark Trans GmbH and Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Rec., 2003, p. 1-7747.

- (45) În ceea ce privește operatorii de rețea, deși Abertis este operatorul principal în zona I și deține 29 % din siturile din zona II care au fost modernizate, acesta nu exploatează rețeaua din zona II. Prin urmare, Abertis nu ar fi beneficiat de pe urma măsurii în calitate de operator de rețea.
- (46) Exploatarea rețelei este, în schimb, realizată de o serie de operatori regionali, de comunitățile autonome sau de consiliile locale, care închiriază pur și simplu spațiile și instalațiile deținute de Abertis. Comunitățile autonome și consiliile locale nu concurează cu alți operatori de rețea, prin urmare, nu obțin un avantaj competitiv. Mai mult, acestea nu obțin niciun venit, deoarece organismele de radiodifuziune nu plătesc pentru furnizarea de servicii de transmisie în zona II.
- (47) În ceea ce privește organismele de radiodifuziune TDT, Spania susține că impactul măsurilor investigate asupra organismelor de radiodifuziune este aproape inexistent. Măsurile nu au crescut cifrele de audiență ale organismelor de radiodifuziune comparativ cu perioada când programele erau transmise în sistem analogic, întrucât 2,5 % din populația vizată de acoperirea extinsă beneficia deja de televiziune analogică terestră. Prin urmare, măsurile nu au niciun impact asupra finanțelor întreprinderilor respective.

3.3. COMPATIBILITATEA ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 106 ALINEATUL (2) ȘI AL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (c)

- (48) Autoritățile din Țara Bascilor au afirmat că ajutorul de stat acordat întreprinderii Itelazpi este compatibil cu piața internă în baza dispozițiilor articolului 106 din TFUE. În acest sens, ele consideră că măsurile îndeplinesc toate condițiile prevăzute în Decizia din 28 noiembrie 2005 privind aplicarea articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE la ajutorul de stat sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unor servicii de interes economic general [denumit în continuare „articolul 86 alineatul (2) din decizie”]⁽³³⁾.
- (49) În cazul în care Comisia decide că măsurile luate de către autoritățile spaniole cu privire la implementarea televiziunii digitale terestre în zona II constituie ajutor de stat și că acestea nu sunt compatibile cu piața internă în temeiul articolului 106 din TFUE, Spania susține că acestea ar fi, cu siguranță, compatibile cu piața internă în măsura în care scopul lor este de a asigura îndeplinirea unui obiectiv de interes comunitar (conversia la radiodifuziunea digitală), prin urmare, acestea ar beneficia de derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

3.3.1. Argumente legate de eficiență

- (50) Potrivit Spaniei, la nivel național, planul tehnic național și planul de tranziție nu sunt planuri de extindere a acoperirii deoarece acestea se referă numai la transferul din zona I. Ca atare, planurile respective nu limitează opțiunile în materie de tehnologie disponibile pentru extinderea acoperirii. Acordurile-cadru, pe de altă parte, nu au același statut de reglementare precum planurile și se bazează pe acorduri între autoritățile centrale și cele regionale. Mai mult, potrivit Spaniei, acestea nu exclud utilizarea tehnologiei prin satelit sau a altor tehnologii. În orice caz, deciziile privind extinderea acoperirii și opțiunea în materie de tehnologie au fost luate de comunitățile autonome, de regulă prin intermediul procedurii de licitație. O astfel de licitație — organizată în Castilla y Leon — a fost neutră din punct de vedere tehnologic, iar simplul fapt că a avut loc o astfel de licitație dovedește că autoritățile centrale nu au impus tehnologia terestră în comunitățile autonome.
- (51) Chiar dacă unele licitații care au avut loc în alte părți se referă la anumite elemente tehnice specifice tehnologiei terestre, acest lucru este justificat de faptul că radiodifuziunea terestră presupune anumite elemente în raport cu tehnologia prin satelit, iar inserarea acestora era necesară pentru a nu exclude soluțiile terestre din procedurile de licitație.
- (52) Autoritățile spaniole se referă, de asemenea, la un studiu privind fezabilitatea furnizării unui serviciu de TDT universal prin intermediul diferitelor tehnologii (TDT și satelit), realizat de MITyC în iulie 2007, și anume, înainte de a propune finanțarea extinderii TDT. Deși autoritățile recunosc că studiul a fost doar un document intern care nu a fost luat în considerare ulterior, ele subliniază, cu toate acestea, că studiul a luat în considerare costurile realiste ale utilizării fie a TDT, fie a transmisiunii prin satelit. Concluziile studiului au evidențiat faptul că nu este posibilă stabilirea în avans a unei tehnologii mai eficiente și mai ieftine pentru extinderea acoperirii semnalului de televiziune. În schimb, alegerea ar trebui să se facă diferențiat, pe regiuni, de preferință prin intermediul unor studii realizate de comunitățile autonome în cauză care să analizeze factori precum topografia, distribuția terestră a populației și starea infrastructurii existente.

⁽³³⁾ Decizia 2005/842/CE a Comisiei din 28 noiembrie 2005 privind aplicarea articolului 86 alineatul (2) din Tratatul CE la ajutorul de stat sub forma compensației pentru obligația de serviciu public, acordat anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (JO L 312, 29.11.2005, p. 67) și Cadrlul comunitar pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (JO C 297, 29.11.2005, p. 4) („cadrlul”).

3.3.2. Cerințe calitative

- (53) Două argumente calitative au fost prezentate. În primul rând, până în prezent, nu au fost disponibile canalele TDT cu acces liber prin radiodifuziunea prin satelit în zonă. Prin urmare, trecerea la platforma de satelit ar însemna că clienții ar trebui să plătească pentru serviciu.
- (54) În al doilea rând, pe lângă canalele naționale, canalele regionale trebuie să fie transmise de asemenea. Tehnologia TDT permite fiecărei regiuni geografice să beneficieze de canalele pentru regiunea respectivă. Pe baza canalelor regionale și locale, un număr total de 1 380 de frecvențe sunt alocate televiziunii terestre pe întreg teritoriul Spaniei, fără a fi necesară vreo restricție tehnică și fără a extinde radiodifuziunea în afara zonei țintă a fiecărui canal. Potrivit autorităților spaniole, acest lucru ar fi imposibil pentru rețelele prin satelit, întrucât acestea nu oferă posibilitatea delimitării geografice, prin urmare, ar trebui să se recurgă la un sistem complex de acces condiționat. Acest lucru ar crește și mai mult costurile radiodifuziunii prin satelit, iar organismele de radiodifuziune nu ar fi dispuse să ofere acces la canalele acestora fără a avea siguranța că delimitarea este posibilă.

3.3.3. Neutralitatea tehnologică

- (55) Potrivit autorităților spaniole, acordurile bilaterale dintre autoritățile centrale și cele regionale nu au impus o anumită tehnologie de digitizare. Acestea au stabilit pur și simplu transferurile către comunitățile autonome în acord cu costurile digitizării, calculate pe baza a ceea ce s-a considerat a fi o tehnologie de referință eficientă, și anume TDT. În acest sens, ar trebui luat în considerare, potrivit autorităților spaniole, că la momentul extinderii, televiziunea analogică terestră acoperea 98,5 % din locuințele spaniole.
- (56) Cu privire la licitația din Cantabria la care se face referire în decizia de inițiere a procedurii, autoritățile spaniole subliniază faptul că licitația câștigată de Astra a vizat atât zona II, cât și zona III, și anume, aceasta a vizat furnizarea universală de televiziune digitală în Cantabria. Acest lucru ar avea un dublu impact asupra evaluării în cazul de față.
- (57) În primul rând, proiectul din Cantabria a eșuat atunci când, după atribuirea contractului întreprinderii Astra, câteva dintre organismele principale de radiodifuziune au informat Astra și administrația din Cantabria că nu vor permite transmiterea conținuturilor lor prin satelit. Prin urmare, obiectivul planului nu mai era ușor de realizat. În al doilea rând, motivul principal pentru rezilierea contractului a fost decizia administrației centrale de a oferi acoperire prin satelit în toată zona III din Spania și nu decizia de a furniza finanțare de la administrația centrală pentru extinderea acoperirii în zona II. Mai mult, contractul a fost reziliat în noiembrie 2008 deoarece la momentul respectiv era evident faptul că Astra nu ar fi fost în măsură să își respecte obligațiile. În special, Astra nu a efectuat lucrările necesare la timp și nu a primit autorizații de la organismele de radiodifuziune pentru a difuza canalele acestora cu acces liber.
- (58) În contextul prezentei decizii, proiectul din Cantabria este relevant numai în măsura în care platforma de satelit poate fi considerată o alternativă viabilă la platforma terestră. În acest sens, argumentele de mai sus nu sunt relevante. Atunci când au optat pentru platforma de satelit în zona III, autoritățile spaniole au adoptat un plan național și au introdus o reglementare specială prin care se solicita organismelor de radiodifuziune să se coordoneze și să selecteze un singur furnizor de platformă de satelit comun. Un mecanism similar ar fi putut fi aplicat, de asemenea, pentru zona II. Motivele prezentate pentru rezilierea contractului nu ridică nicio îndoială cu privire la faptul că tehnologia prin satelit poate fi o platformă viabilă pentru transmiterea de semnal TV în zona II. În plus, acestea au fost respinse de o instanță națională din Spania.

3.3.4. Absența denaturării concurenței și a comerțului

- (59) Cu privire la concurența dintre operatorii de rețea, Spania și-a exprimat opinia potrivit căreia televiziunea terestră și cea prin satelit reprezintă două piețe complet diferite, prin urmare, măsurile investigate nu au denaturat concurența pe piețele afectate. Spania susține că măsurile investigate nu au niciun efect asupra pieței intracomunitare deoarece acestea sunt destinate locuitorilor unui spațiu geografic restrâns delimitat. Deoarece acestea sunt servicii locale, este puțin probabil ca măsura să afecteze comerțul dintre statele membre.

3.4. APLICABILITATEA REGULII DE MINIMIS

- (60) De asemenea, autoritățile spaniole și-au exprimat opinia potrivit căreia regula de *minimis* introdusă prin Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei ⁽³⁴⁾ privind ajutoarele *de minimis* se aplică, cu siguranță, pentru un procent semnificativ al finanțării. Echipamentele hardware au fost achiziționate în mod independent în fiecare comunitate autonomă sau consiliu local, prin urmare, dispozițiile *de minimis* ar trebui analizate la acest nivel. Deoarece, în aceste cazuri, se cunoaște suma exactă care a fost plătită, precum și bunurile și serviciile care au fost achiziționate, ajutorul a fost suficient de transparent pentru ca pragurile *de minimis* să se aplice.

3.5. AJUTOR DE STAT CURENT

- (61) Cu privire la exploatarea și întreținerea centrelor de transmisie, autoritățile centrale spaniole consideră că acestea nu se încadrează la lucrările de extindere a acoperirii finanțate parțial de MITyC. Ministerul nu are competența de a solicita consiliilor sau comunităților autonome să continue lucrările de exploatare sau de întreținere ulterior perioadei incluse în licitație pentru extinderea acoperirii. Prin urmare, nu poate fi complet exclus ca lucrările de exploatare și de întreținere ale anumitor centre să fi fost întrerupte ca urmare a unor reduceri bugetare ale consiliilor locale. Costurile anuale de exploatare și de întreținere au fost evaluate provizoriu de către autoritățile centrale ca ridicându-se la 10 % din investiția inițială. Pe durata investigației, mai multe comunități autonome au furnizat mai multe date detaliate privind fondurile cheltuite pentru exploatarea și întreținerea rețelei TDT în zona II.

4. OBSERVAȚIILE PĂRȚILOR INTERESATE

4.1. ASTRA

4.1.1. Observații generale

- (62) Astra își reiterează poziția anterioară potrivit căreia măsurile care au condus la trecerea la televiziunea digitală terestră au constituit un plan coordonat conceput la nivelul administrației centrale și pus în aplicare de autoritățile regionale. Cu toate acestea, chiar presupunând faptul că ajutorul de stat pentru extinderea acoperirii ar fi fost conceput, organizat și pus în aplicare la nivel regional, Astra consideră că măsurile ar constitui ajutor ilegal și incompatibil.
- (63) Cu privire la licitația din Cantabria, Astra insistă asupra faptului că, spre deosebire de ceea ce susțin autoritățile spaniole, autoritățile din Cantabria erau cele care aveau obligația de a primi autorizațiile din partea organismelor de radiodifuziune pentru a pune la dispoziție canalele acestora pe platforma de satelit. În plus, chiar dacă scrisorile au fost trimise de către organismele de radiodifuziune în martie 2008, autoritățile din Cantabria au oferit altor comunități autonome alternativa pe care acestea au ales-o în iulie 2008.

4.1.2. Prezența ajutorului de stat

- (64) Cu privire la avantajul primit de operatorii de rețea, în special, de Abertis, Astra notează că furnizorului de echipamente hardware Abertis i s-au atribuit aproximativ [...] (*) din licitațiile pentru digitizarea siturilor terestre localizate în perimetrul de extindere al zonelor de acoperire. Deoarece Abertis este un operator de platformă, digitizarea rețelei favorizează oferta sa comercială către organismele de radiodifuziune, întrucât rețeaua TDT va ajunge acum la aproape 100 % din populație fără niciun cost adițional comparativ cu 96-98 % care ar fi fost digitizate terestru în absența măsurii contestate. Mai mult, Abertis ar beneficia de faptul că Astra, în calitate de principal operator de platformă concurent alternativ, ar fi împiedicat să obțină o poziție pe piața spaniolă prin intrarea în zona II.
- (65) În plus, potrivit Astra, Abertis a primit și alte avantaje ca rezultat al măsurilor. În primul rând, un număr semnificativ de situri terestre ale Abertis au beneficiat de fondurile furnizate de autoritățile spaniole în cadrul domeniului de aplicare a măsurilor investigate, iar acestea sunt într-adevăr exploatate de Abertis. Acesta este, în special, cazul siturilor localizate în zona în care RTVE (organism public de radiodifuziune) este obligat să furnizeze semnal, dar

⁽³⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 1998/2006 al Comisiei din 15 decembrie 2006 privind aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat ajutoarelor *de minimis* (JO L 379, 28.12.2006, p. 5).

(*) Datele confidențiale sunt indicate în textul deciziei prin [...].

unde nu există o astfel de obligație din partea organismelor private de radiodifuziune (aproximativ 2,5 % din populație). În al doilea rând, Astra susține că Abertis a beneficiat în mod indirect de ajutor de stat pe piețele adiacente cum ar fi piața transporturilor. În plus, reclamantul notează că măsura investigată conduce la denaturarea concurenței în zona III ⁽³⁵⁾.

- (66) Astra consideră că platforma de satelit și cea terestră fac parte din aceeași piață. Diferența între posturile de televiziune cu plată și cele cu acces liber nu ar fi relevantă în ceea ce privește concurența între platforme. În prezent, platforma terestră și cea prin satelit concurează în ceea ce privește transmiterea de posturi de televiziune cu plată, întrucât există deja cel puțin două canale cu plată care pot fi recepționate prin intermediul platformei TDT și unul dintre acestea este disponibil doar în sistem TDT. Mai mult, potrivit Astra, toate organismele de radiodifuziune autorizate în prezent au solicitat deja o licență din partea guvernului pentru a-și difuza conținutul în sistem cu plată.
- (67) Astra consideră că măsurile investigate nu au fost proporționale. Aceasta susține că trecerea la TDT a necesitat adaptări semnificative în clădirile de apartamente și investiții în lucrări de cablare. Mai mult, în sprijinul argumentului său potrivit căruia extinderea acoperirii prin satelit nu ar fi fost mai costisitoare decât prin intermediul platformei terestre, Astra a făcut referire la studiul său intern privind costurile prezentat împreună cu plângerea, efectuat în noiembrie 2008. Studiul a comparat costurile extinderii acoperirii folosind ambele tehnologii — terestră și prin satelit. Ipotezele studiului diferă de cele formulate de Spania și Abertis în mai multe privințe, printre altele cu privire la costurile antenelor parabolice și la necesitatea de a achiziționa unități externe de conversie a semnalului pentru recepția semnalului TV digital terestru. Rezultatele studiului au condus la concluzia că extinderea acoperirii prin satelit nu este în mod necesar mai costisitoare decât folosind tehnologia terestră. Astra a prezentat, de asemenea, documente adiționale destinate să arate că instalarea și costurile de exploatare ale ambelor tehnologii nu diferă în mod semnificativ.
- (68) Astra susține, de asemenea, că garantarea accesului condiționat la transmisiile prin satelit nu reprezintă un obstacol pentru transmiterea canalelor cu acces liber. Sistemele de acces condiționat sunt prezente peste tot în lume și nu sunt dificil de utilizat ⁽³⁶⁾. În plus, soluția propusă în Cantabria pentru accesul condiționat a fost acceptată de autoritățile din Cantabria, care au putut decide utilizatorii care urmau să fie activați pentru a beneficia de serviciu. Prin urmare, limitarea terestră a serviciului a fost controlată de guvernul din Cantabria. Nu a fost necesară o adaptare specifică în acest sens.
- (69) Cu privire la caracterul adecvat al măsurii, Astra susține că, datorită economiilor de scară, cu cât este mai mare acoperirea geografică, cu atât devine mai atractivă din punct de vedere economic tehnologia prin satelit. Prin divizarea măsurii în zona II în peste 600 de licitații locale și regionale, tehnologia prin satelit fusese deja plasată într-o poziție dezavantajată semnificativ din punct de vedere concurențial. Cu toate acestea, chiar dacă guvernul spaniol nu a fost în măsură să impună sau să sugereze necesitatea de a lua în considerare sinergiile transregionale ca o condiție pentru acordarea fondurilor, regiunile ar fi putut să țină cont de această posibilitate pentru a garanta alegerea soluției celei mai eficiente din punct de vedere al costurilor pentru contribuabilii lor. De fapt, Astra susține că acestea au încercat să procedeze astfel înainte de intervenția administrației centrale spaniole în favoarea tehnologiei terestre. Într-adevăr, după selectarea întreprinderii Astra în urma procedurii de licitație publică, autoritățile din Cantabria au încercat inițial să convingă și alte regiuni să selecteze, de asemenea, platforma prin satelit, deoarece acest lucru ar fi redus și mai mult propriile lor costuri.

4.1.3. Ajutor de stat curent

- (70) Astra reiterează faptul că o parte din măsurile contestate constituie ajutor de stat curent deoarece administrațiile comunităților autonome vor finanța costurile de exploatare și de întreținere a rețelelor locale în zona II pe bază permanentă. Cu privire la costurile anuale de exploatare și de întreținere pentru soluția prin satelit, Astra estimează că acestea s-ar ridica la 100 000 EUR pe canal pe an, deși ar fi putut fi realizate reduceri dacă mai multe regiuni ar fi ales soluția prin satelit.

4.2. OBSERVAȚII DIN PARTEA ABERTIS

- (71) Abertis este un operator de infrastructură de telecomunicații și un furnizor de echipamente de rețea. Acesta deține, printre alte întreprinderi, Retevisión S.A. și TradiaS.A., care administrează și exploatează rețele și infrastructuri de telecomunicații.

⁽³⁵⁾ Potrivit Astra, datorită fondurilor furnizate de autorități în cadrul măsurilor pentru zona II, Hispasat, un furnizor de servicii prin satelit codeținut de Abertis și care deservea zona III poate furniza organismelor de radiodifuziune capacitatea sa de satelit fără costuri suplimentare. În sfârșit, ca rezultat al măsurii, Astra susține că Abertis a obținut utilizarea exclusivă a obligației de difuzare în zona III.

⁽³⁶⁾ Acesta susține că platformele de satelit au un număr foarte mare de utilizatori cu acces condiționat în întreaga lume și că gradul de complexitate al accesului condiționat nu a fost un obstacol pentru implementarea acestuia.

4.2.1. Prezența ajutorului de stat

- (72) În primul rând, Abertis notează că măsurile investigate nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Autoritățile regionale au achiziționat pur și simplu bunuri și servicii în condiții de piață prin intermediul unor licitații deschise, rămânând proprietarii echipamentelor instalate în centrele de transmisie din zona II. Din acest motiv, nici fondurile și nici echipamentele digitale achiziționate cu fondurile respective nu au fost vreodată transferate către vreun beneficiar extern.
- (73) Abertis consideră, de asemenea, că măsurile contestate nu au conferit niciun avantaj economic semnificativ operatorilor de rețea. Abertis susține că nu exploatează niciuna dintre rețelele locale din zona II (inclusiv în cazul în care deține centrele de transmisie aferente) și că, prin urmare, nu poate obține niciun avantaj direct. În al doilea rând, în zona II, Abertis a acționat doar ca furnizor de echipamente hardware. În al treilea rând, inclusiv în cazurile în care echipamentul digital utilizat pentru modernizarea unui centru de transmisie a fost vândut de Abertis, fiind instalat ulterior într-un centru de transmisie care îi aparține, nu a existat niciun beneficiu. Acest lucru se datorează faptului că Abertis doar închiriază centrele de transmisie respective operatorilor de rețea locali în condiții de piață, iar cuantumul chiriei plătite către Abertis nu a fost afectat de procesul de digitizare. În al patrulea rând, Abertis insistă asupra faptului că o creștere graduală de 1-2 % în gradul de acoperire a unei rețele TDT nu se materializează în niciun beneficiu economic pentru Abertis ca operator de platformă în zona I. În sfârșit, digitizarea zonei II nu afectează prețul pe care Abertis îl poate percepe organismelor de radiodifuziune pentru serviciile sale de transmisie, mai ales având în vedere faptul că tarifele angro ale Abertis sunt reglementate de Comision del Mercado de Telecomunicaciones, autoritatea spaniolă de reglementare (denumită în continuare „CMT”).
- (74) Cu privire la operatorii de rețea locali din zona II (consilii municipale), Abertis consideră că în acest caz nu poate exista niciun avantaj economic deoarece aceștia nu se califică drept întreprinderi în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE și, în orice caz, aceștia furnizează un serviciu public.
- (75) De asemenea, Abertis și-a exprimat opinia potrivit căreia măsura investigată nu a implicat niciun avantaj economic pentru organismele de radiodifuziune. Trecerea la tehnologia digitală în zona II nu a condus la creșterea numărului de telespectatori comparativ cu numărul de telespectatori care aveau acces la televiziunea analogică înainte de începerea procesului de tranziție către radiodifuziunea digitală în 2005.
- (76) Mai mult, Abertis consideră că măsurile contestate nu au avut niciun efect semnificativ asupra concurenței între operatorii de rețea. Faptul că nici Astra, nici oricare alt operator privat nu au prezentat vreun interes pentru furnizarea de servicii de transmisie în zona II în ultimii 20 de ani confirmă faptul că nu exista o piață și că intervenția statului era necesară pentru a facilita furnizarea de servicii. În special, nu există o denaturare a concurenței între tehnologia prin satelit și TDT, întrucât acestea sunt două piețe separate. Mai mult, digitizarea rețelelor terestre în zona II nu a modificat în niciun fel structura concurențială a piețelor relevante ci a reprezentat, pur și simplu, o modernizare tehnică necesară a platformei analogice existente.
- (77) Abertis susține că serviciile de radiodifuziune furnizate prin rețelele din zona II sunt limitate la anumite zone izolate, prin urmare, acestea nu au un efect asupra comerțului între statele membre.
- (78) În cazul în care Comisia consideră că autoritățile publice competente sau entitățile afiliate ale acestora sunt întreprinderi în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, Abertis consideră că fondurile pentru acoperirea trecerii la tehnologia digitală în zona II au constituit compensații pentru obligația de serviciu public. În acest sens, Abertis consideră că măsurile contestate respectă condițiile stabilite în jurisprudența Altmarkși că nu este implicat niciun ajutor de stat.

4.2.2. Ajutor existent

- (79) Potrivit Abertis, implementarea rețelelor de radiodifuziune în zona II a început într-un sector al serviciilor de radiodifuziune neliberalizat, în 1982. La momentul respectiv, statul spaniol deținea un monopol legal pe piață pentru radiodifuziunea terestră. Fondurile publice sunt utilizate, în prezent, pentru finanțarea instalării, întreținerii și exploatării rețelelor locale în zona II implementate anterior liberalizării sectorului. Prin urmare, măsura investigată constituie ajutor existent curent.

4.2.3. Compatibilitatea

- (80) Abertis susține că orice posibil ajutor de stat ar fi compatibil în temeiul dispozițiilor articolului 106 din TFUE deoarece acesta îndeplinește toate condițiile de la articolul 86 alineatul (2) din decizie.
- (81) În caz contrar, orice ajutor potențial ar fi, în orice caz, compatibil cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE. În primul rând, scopul măsurilor adoptate de către autoritățile spaniole este de a accelera procesul de trecere la tehnologia digitală în Spania, care a fost recunoscut în practica decizională a Comisiei în materie de ajutoare de stat ca un obiectiv de interes comun. În al doilea rând, ajutorul a fost un instrument adecvat, deoarece TDT este o tehnologie mai adecvată pentru a furniza extinderea acoperirii ⁽³⁷⁾. În afară de motivele economice, Abertis remarcă, de asemenea, că organismele de radiodifuziune sunt reticente în ceea ce privește utilizarea platformelor de satelit din cauza constrângerilor cu care se confruntă acestea în momentul achiziționării drepturilor pentru conținutul programelor lor cu acces liber. În majoritatea cazurilor, acestea achiziționează numai dreptul de a difuza conținuturi pe o platformă specifică, și anume TDT, deoarece această tehnologie permite o transmisiune delimitată și limitări geografice. Mai mult, măsurile sunt proporționale deoarece acestea acoperă numai costurile strict necesare pentru trecerea de la serviciile de televiziune analogică la cele de televiziune digitală în zona II. Singurele costuri suportate prin măsurile contestate sunt cele legate de digitizarea centrelor de transmisie în zona II, care se realizează prin achiziționarea și instalarea de echipamente digitale.
- (82) În ceea ce privește neutralitatea tehnologică a măsurii, Abertis notează că tehnologia terestră nu a fost singura soluție luată în considerare de către guvernul spaniol. Mai mult, în zona III, platforma de satelit a fost considerată în cele din urmă soluția cea mai adecvată din punct de vedere tehnologic pentru a furniza serviciile de televiziune digitală. Mai important, Abertis susține că TDT este considerată a fi platforma cea mai adecvată și cea mai puțin costisitoare pentru a furniza servicii de televiziune digitală în zona II pentru a atinge același grad de acoperire care a existat anterior abandonării tehnologiei analogice, astfel cum este dovedit de studiile prezentate privind costurile ⁽³⁸⁾.

4.3. OBSERVAȚII DIN PARTEA RADIODIFUSIÓN

- (83) Radiodifusión este un furnizor relativ nou pe piața de servicii de transmisie de semnal audiovizual, înregistrat în Registrul Operatorilor al CMT în noiembrie 2005.
- (84) Radiodifusión este de acord, în general, cu decizia de inițiere a procedurii și susține punctele de vedere ale Comisiei, furnizând în același timp o serie de observații adiționale prezentate mai jos. Acesta este de acord cu faptul că ajutorul de stat nu îndeplinește cerințele Altmark și implică un transfer substanțial de resurse de stat.
- (85) Schema de ajutoare de stat investigată a fost în beneficiul operatorilor de rețea care operau deja în zonele rurale. De fapt, pe piața în cauză, care este caracterizată de obstacole considerabile la intrare în beneficiul unui operator deja dominant, măsura a condus la reproducerea aceluiași model istoric de monopol. În special, Abertis a fost în măsură să își consolideze poziția de monopol și să folosească efectiv fondurile publice pentru a dezvolta o rețea nouă și mai densă care îi va permite să concureze pe noi piețe.
- (86) Radiodifusión susține că ajutorul de stat investigat nu este proporțional. Pentru a fi în acord cu cerința de proporționalitate, ajutorul trebuie să se limiteze la ceea ce este necesar, și anume, acesta ar trebui să se aplice numai în cazul zonelor rurale îndepărtate și ar trebui să fie în beneficiul tuturor operatorilor în mod egal prin solicitarea de obligații de acces efective.

⁽³⁷⁾ Abertis face referire la propriul său studiu privind costurile, realizat în ianuarie 2010, în vederea comparării costurilor respective ale utilizării tehnologiei TDT și a celei prin satelit pentru a furniza servicii de televiziune digitală în zona II. Conform studiului, costurile totale pentru utilizarea tehnologiei TDT ar reprezenta aproximativ 286 de milioane EUR pe o perioadă de 10 ani, în timp ce costurile totale pentru utilizarea tehnologiei prin satelit în aceeași perioadă s-ar ridica la aproximativ 532 de milioane EUR. Abertis a prezentat studiul său intern unei societăți externe de contabilitate, al cărei raport a confirmat rezultatele acestuia, subliniind în același timp că estimările de cost pentru tehnologia prin satelit și TDT erau prudentiale. În orice caz, ambele studii au confirmat caracterul adecvat al comparațiilor de costuri și concluzia potrivit căreia utilizarea tehnologiei prin satelit pentru furnizarea de servicii TV digitale în zona II ar fi fost semnificativ mai costisitoare decât utilizarea tehnologiei TDT, în special datorită costurilor economice și sociale mai mari care urmau să fie suportate de consumatori în cazul tehnologiei prin satelit.

⁽³⁸⁾ Conform studiilor, tehnologia prin satelit ar implica costuri mai mari pentru furnizarea serviciilor în cauză. Costurile respective ar urma să fie suportate de organismele de radiodifuziune, de operatorii de rețea locali, precum și de către telespectatori. Studiul privind costurile realizat de Abertis a concluzionat, de asemenea, că utilizarea tehnologiei prin satelit ar necesita o perioadă suplimentară de aproximativ șase luni până la realizarea transferului către tehnologia digitală, deoarece consumatorii din zona II ar necesita timp pentru a achiziționa și instala decodoare de satelit și antene parabolice etc. Aceasta ar genera, la rândul său, alte costuri suplimentare legate de radiodifuziunea simultană (platformele analogică și digitală difuzând în mod simultan) pe perioada de timp respectivă.

4.4. OBSERVAȚII DIN PARTEA ORGANISMELOR DE RADIODIFUZIUNE

- (87) Organismele de radiodifuziune susțin că măsura nu poate fi considerată ajutor de stat deoarece nu a conferit niciun avantaj financiar niciunei întreprinderi, în special organismelor de radiodifuziune. Măsurile nu au condus la creșterea audiențelor organismelor de radiodifuziune comparativ cu perioada când acestea transmiteau în sistem analogic. Mai mult, locuitorii din zonele de acoperire extinse, și anume zonele rurale, îndepărtate și slab populate nu au niciun impact asupra pieței de publicitate și nu fac parte din ținta de audiență a organismelor de radiodifuziune. În aceste circumstanțe, operatorii privați nu au majorat taxele de publicitate ca rezultat al extinderii.
- (88) De asemenea, organismele de radiodifuziune și-au exprimat opinia potrivit căreia acestea nu aveau niciun interes să migreze către o platformă de satelit, unde programele lor ar trebui să facă față concurenței cu alte sute de canale. Platforma terestră are avantajul unei capacități limitate care, pentru organismele comerciale de radiodifuziune de canale cu acces liber, înseamnă mai puțină concurență. Mai mult, acestea subliniază faptul că, de regulă, ele achiziționează conținut numai pentru platforma terestră deoarece radiodifuziunea terestră garantează delimitarea geografică a transmisiilor, ceea ce nu se întâmplă în cazul transmisiilor prin satelit.
- (89) Organismele de radiodifuziune insistă, de asemenea, asupra faptului că, după atribuirea licitației din Cantabria întreprinderii Astra, acestea au informat autoritățile din Cantabria că se vor opune radiodifuzării prin satelit deoarece achiziționaseră drepturi de difuzare de conținut numai prin intermediul platformei terestre.

5. EVALUARE JURIDICĂ

5.1. TEMEIUL JURIDIC AL AJUTORULUI

- (90) Astfel cum se descrie în detaliu mai sus în secțiunea 2.2 la considerentele 23-31, cadrul juridic pentru trecerea la tehnologia digitală în Spania este reprezentat de o rețea complexă de diferite acte emise atât de administrația centrală, cât și de autoritățile regionale și locale într-o perioadă de patru ani. Planul tehnic național pentru anul 2005 și planul de tranziție din 2007 reglementează în principal tranziția către TDT în zona I, dar stabilesc, de asemenea, baza pentru alte măsuri de extindere în zona II. Măsurile de extindere au fost puse în aplicare de către autoritățile regionale, după încheierea mai multor acorduri-cadru cu administrația centrală (acordurile-cadru din 2008), precum și de acte adiționale în 2008 la acordurile-cadru anterioare din 2006 și în 2009 la acordurile-cadru din 2008.
- (91) Ca urmare a încheierii acordurilor și actelor adiționale, autoritățile regionale și/sau locale au derulat o gamă largă de măsuri destinate extinderii acoperirii TDT în zona II, în special prin licitații publice, astfel cum s-a descris mai sus la considerentele 32-35. Prin urmare, Comisia consideră că diferitele acte adoptate la nivel central și acordurile încheiate și modificate între MITyC și comunitățile autonome constituie baza schemei de ajutoare pentru extinderea acoperirii în zona II. Actele și acordurile respective au condus la adoptarea de către comunitățile autonome a unor măsuri care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic ⁽³⁹⁾. În timp ce planul tehnic național reglementează trecerea către TDT în zona I, acesta oferă, de asemenea, un mandat autorităților locale să stabilească, în colaborare cu comunitățile autonome, centre de transmisie adiționale pentru a asigura recepția semnalului TDT în zona II. Astfel, la momentul respectiv, administrația centrală preconiza deja extinderea acoperirii TDT. Mandatul conținut în principalul act legislativ care reglementa trecerea la televiziunea digitală se referă numai la platforma terestră. În practică, comunitățile autonome au aplicat, prin urmare, orientările administrației centrale privind extinderea TDT ⁽⁴⁰⁾.

⁽³⁹⁾ Astfel de orientări se regăsesc în documentele relevante ale administrației centrale. În special, acordurile-cadru semnate în decembrie 2008, intitulate Acordul-cadru de colaborare între Ministerul Industriei, Turismului și Comerțului și comunitatea autonomă [...] pentru dezvoltarea Planului național de tranziție către TDT, prevăd o listă a activităților care urmează să fie finanțate de către autoritățile centrale și cele regionale pentru a atinge o acoperire a televiziunii digitale egală cu cea a acoperirii televiziunii analogice în prezent. Pe de o parte, acestea se referă la centrele de transmisie existente modernizate de organismele de radiodifuziune (centrele TDT implementate în zona I) și, pe de altă parte, la „extinderea acoperirii” — centre adiționale care vor trebui implementate pentru a asigura același grad de penetrare a televiziunii digitale. Având în vedere că numai tehnologia TDT necesită existența unor centre de transmisie, pare clar faptul că acțiunile planificate vizează numai tehnologia TDT. Mai mult, actele adiționale la acordurile-cadru semnate în perioada octombrie-decembrie 2009 se referă la finanțarea pentru extinderea acoperirii. Acestea definesc ceea ce trebuie înțeles prin „acțiuni pentru extinderea acoperirii” făcând trimitere explicită numai la tehnologia terestră.

⁽⁴⁰⁾ În cadrul reuniunilor cu comunitățile autonome, MITyC și-a exprimat obiectivul de a asigura tranziția către TDT și în zona II. Acest lucru este confirmat de o prezentare, pusă la dispoziția publicului pe internet și semnată de MITyC. <http://www.fenitel.es/asamblea08/PONENCIAS/4SETSI.pdf>. Acest lucru este confirmat, de asemenea, de declarațiile din partea comunităților autonome ca răspuns la cererea de informații a Comisiei. În răspunsurile lor, comunitățile autonome se referă, în mod explicit, la planul național de tranziție adoptat prin Decretul regal 944/2005 și la planul Avanza. A se vedea, de exemplu, răspunsul din partea Extremadurii: „În conformitate cu... Decretul regal 944/2005... de aprobare a Planului tehnic național pentru televiziunea digitală terestră de stabilire a inițiativei locale privind extinderea acoperirii TDT ...”.

- (92) Pentru a confirma această constatare, Comisia a investigat, de asemenea, un eșantion de licitații individuale organizate chiar de comunitățile autonome. Verificarea confirmă concluzia de mai sus, întrucât marea majoritate a licitațiilor examinate nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic.
- (93) Momentul când ajutoarele de stat pentru implementarea TDT în zona II au fost plătite efectiv a fost marcat de transferul de fonduri de la autoritățile centrale și regionale către beneficiari. Acest lucru s-a întâmplat pe o perioadă de timp care a variat de la o comunitate autonomă la alta. Din informațiile primite, primele licitații au avut loc în iulie 2008 ⁽⁴¹⁾. Anexa prezintă un calcul al valorii ajutoarelor pe regiune.

În ceea ce privește ajutorul curent pentru exploatarea și întreținerea rețelilor, acesta nu a fost decis la nivel central. Mai degrabă, unele comunități autonome (a se vedea „costurile recurente” în anexa la decizie) au lansat licitații pentru exploatarea și întreținerea rețelilor digitale terestre existente care au fost publicate în monitoarelor oficiale ⁽⁴²⁾.

5.2. EVALUAREA AJUTORULUI DE STAT ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (1) DIN TFUE

5.2.1. Prezența ajutorului în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE

- (94) Măsura în cauză, inclusiv ajutorul curent pentru exploatare și întreținere astfel cum a fost descris la considerentul 36, poate fi caracterizată ca ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE care stabilește condițiile pentru existența ajutorului de stat. În primul rând, trebuie să existe o intervenție a statului sau prin intermediul resurselor de stat. În al doilea rând, intervenția trebuie să confere un avantaj economic selectiv beneficiarului. În al treilea rând, aceasta trebuie să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența. În al patrulea rând, intervenția trebuie să fie susceptibilă să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.

5.2.1.1. Resurse de stat

- (95) Măsura în cauză își are originea în sistemul de acte juridice descris mai sus, adoptate atât la nivel central, cât și la nivel regional și local, precum și în acordurile încheiate între diferitele niveluri ale administrației spaniole. Mai mult, Spania nu a contestat constatarea din decizia de inițiere a procedurii potrivit căreia măsura a fost finanțată din resurse bugetare. Aceasta a insistat însă asupra faptului că finanțarea s-a făcut atât din bugetul central, cât și din bugetele regionale și cele municipale. De asemenea, aceasta și-a exprimat opinia potrivit căreia măsura în cauză a fost, de fapt, un simplu transfer de fonduri între diferite administrații. Ca atare, faptul că fondurile provin, în principal, de la bugetul central și parțial din bugetele regionale și cele locale nu a fost contestat de Spania. Mai mult, măsura nu a fost un simplu transfer de fonduri între administrații, deoarece, în ultimă instanță, fondurile au fost folosite pentru implementarea rețelei TDT de către entități care desfășoară o activitate economică (astfel cum s-a explicat în secțiunea 5.2.1.2).
- (96) În aceste circumstanțe, se concluzionează că măsura care face obiectul investigației a fost finanțată direct de la bugetul de stat și din bugetele anumitor comunități autonome și întreprinderi locale. Ajutorul curent, astfel cum este descris la considerentul 36 nu a fost finanțat de la bugetul central de stat, ci direct de la bugetul comunităților autonome. Prin urmare, acesta este imputabil statului și implică utilizarea unor resurse de stat.

5.2.1.2. Avantaj economic pentru entitățile care desfășoară o activitate economică

- (97) Măsura în cauză implică un transfer de resurse de stat către anumite întreprinderi. Deși conceptul de întreprindere nu este definit în tratat, aceasta se referă la orice persoană fizică sau juridică, indiferent de statutul său juridic și

⁽⁴¹⁾ Licitatia pentru furnizare de echipamente din 30 iulie 2008 publicată de comunitatea autonomă La Rioja și licitația pentru extindere SE/CTTI/06/08 din 27 iulie 2008 publicată de comunitatea autonomă Catalonia.

⁽⁴²⁾ A se vedea, de exemplu, rezoluția autorităților din Castilla y Leon: RESOLUCIÓN de 24 de septiembre de 2012, de la Dirección General de Telecomunicaciones, por la que se anuncia la licitación del servicio: Contrato de servicios para la conservación y renovación tecnológica de las infraestructuras de televisión digital de la Junta de Castilla y León. Expte.: Serv 05-4/12; BOCYL 10 octubre 2012.

de finanțarea acesteia, care desfășoară o activitate economică. În practica Comisiei, astfel cum a fost confirmată de instanțe, exploatarea de rețele de transmisie de televiziune este considerată o activitate economică ⁽⁴³⁾, la fel ca și în celelalte cazuri care implică gestionarea unei infrastructuri de către autoritățile regionale ⁽⁴⁴⁾. În cazul de față, majoritatea întreprinderilor publice sau consiliilor municipale sunt înregistrate în registrul CMT ca operatori de rețea. Acest lucru sugerează faptul că ele furnizează anumite servicii care, conform practicii constante, constituie o activitate economică. Existența unei piețe este condiționată de existența altor operatori care ar fi dispuși sau capabili să furnizeze serviciul în cauză, fapt valabil în acest caz. De exemplu, Astra a organizat mai multe reuniuni cu comunitățile autonome înainte de implementarea extinderii acoperirii în zona II pentru a le prezenta oferta sa. În plus, în martie 2008, Astra a participat la o licitație neutră din punct de vedere tehnologic pentru furnizarea de televiziune digitală în zona II și în zona III publicată în Cantabria, licitație pe care a câștigat-o. Faptul că întreprinderile publice și consiliile municipale nu primesc remunerație pentru serviciile furnizate nu contravine considerării activităților în cauză ca fiind activități economice ⁽⁴⁵⁾.

- (98) Comisia nu este de acord cu argumentul Spaniei potrivit căruia exploatarea de rețele terestre de către comunitățile autonome, întreprinderile publice și consiliile municipale se încadrează la exercitarea atribuțiilor oficiale în calitate de autoritate publică, prin urmare, nu intră sub incidența articolului 107 din TFUE. Este recunoscut faptul că activitățile legate de exercitarea prerogativelor statului de statul însuși sau de către autorități, funcționând în limitele autorității lor publice nu constituie activități economice în sensul normelor în materie de concurență ⁽⁴⁶⁾. Astfel de activități sunt cele care fac parte din funcțiile esențiale ale statului sau care sunt legate de funcțiile respective, prin natura lor, obiectivul lor și normele la care sunt supuse. Jurisprudența Curții a furnizat mai multe exemple de activități care se încadrează la această categorie, stabilind astfel o linie de demarcație între activitățile specifice ale statului și activitățile comerciale în care se poate angaja o entitate a statului. O astfel de listă include activitățile legate de armată sau poliție, menținerea și îmbunătățirea siguranței navigației aeriene; controlul traficului aerian ⁽⁴⁷⁾; supravegherea anti-poluare care este o sarcină de interes public care face parte din funcțiile esențiale ale statului în ceea ce privește protecția mediului în zonele maritime ⁽⁴⁸⁾ și activitățile de standardizare, precum și activitățile conexe de cercetare și dezvoltare ⁽⁴⁹⁾.
- (99) Având în vedere cele expuse mai sus, Comisia este de părere că, în cazul de față, exploatarea rețelei de radiodifuziune terestră nu intră în domeniul obligațiilor sau prerogativelor statului și nici nu este o activitate tipică care ar putea fi desfășurată doar de către stat. Serviciile avute în vedere nu se numără, în mod tipic, printre cele ale unei autorități publice și sunt prin ele însele de natură economică, aspect demonstrat de faptul că mai multe întreprinderi sunt, în prezent, active pe piață în zona I. În al doilea rând, o întreprindere privată, care nu depinde de nicio autoritate publică — și anume Astra (după cum o dovedește prezența sa ca ofertant în cadrul licitației din 2008 din Cantabria) — a fost interesată să furnizeze serviciul în zona II. În al treilea rând, implementarea rețelei în zona II vizează numai transmisia canalelor private naționale și regionale ⁽⁵⁰⁾. Prin urmare, se concluzionează că exploatarea rețelei terestre de către comunitățile autonome, întreprinderile publice și consiliile municipale nu se încadrează la exercitarea atribuțiilor oficiale în calitate de autoritate publică.

Beneficiari direcți ai ajutorului

- (100) Operatorii platformei TDT sunt beneficiarii direcți ai măsurilor contestate, întrucât aceștia au primit fonduri pentru modernizarea și extinderea rețelelor lor în zona II. În mod similar, aceștia beneficiază de ajutorul curent pentru exploatarea și întreținerea rețelelor. Comunitățile autonome au ales abordări diferite pentru a pune în aplicare extinderea acoperirii, prin urmare, au fost identificate mai multe tipuri de beneficiari direcți.

⁽⁴³⁾ Deciziile Comisiei N622/03 Digitalisierungsfonds Austria, C25/04 DVB-T Berlin Brandenburg (considerentul 62), C34/06 DVB-T Renania de Nord Vestfalia (considerentul 83), C52/05 Mediaset (considerentul 96).

⁽⁴⁴⁾ Cauza T-196/04, *Ryanair Ltd./Comisia Europeană*, 2007, Rec., p. II-2379, punctul 88, cauza C82/01P, *Aéroports de Paris/Comisia*, 2002, Rec., p. I-9297, punctele 107-109 și 121-125.

⁽⁴⁵⁾ A se vedea cauzele conexe T-443/08 și T-455/08, *Freistaat Sachsen și Land Sachsen-Anhalt (T443/08) și Mitteldeutsche Flughafen AG și Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08)/Comisia Europeană*, 2011, Rec., p. II-01311, punctul 115, unde instanța constată: „faptul că o activitate nu este asigurată de operatori privați sau faptul că nu este rentabilă nu sunt criterii relevante pentru calificarea acesteia drept activitate economică (...)”.

⁽⁴⁶⁾ Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat compensației acordate pentru prestarea de servicii de interes economic general (JO C 8, 11.1.2012, p. 4).

⁽⁴⁷⁾ Cauza C-364/92, *SAT/Eurocontrol*, 1994, Rec., p. I-43, punctele 19-30, cauza C-113/07 P, *Selex*, 2009, Rec., p. I-2207.

⁽⁴⁸⁾ Cauza C-343/95, *Calí & Figli*, 1997, Rec., p. I-1547, punctul 22.

⁽⁴⁹⁾ Cauza T-155/04, *Selex*, 2006, Rec., p. II-4797, punctele 73-82, confirmată de C-113/07, *Selex*, 2009, Rec., p. I-2307.

⁽⁵⁰⁾ Astfel cum s-a arătat în secțiunea 2.1.3, organismele publice de radiodifuziune au o obligație de acoperire de 98 %, prin urmare, trebuiau să acopere zona II cu propriile lor mijloace. Mai mult, canalele TV publice naționale ale RTVE și canalele publice regionale sunt transmise prin intermediul unei rețele diferite. În timp ce organismele private de radiodifuziune folosesc semnalul rețelelor monofrecvență (SFN), organismele publice de radiodifuziune folosesc rețeaua Red. Global Española (RGE). Ca rezultat al acestor diferențe, facilitățile terestre necesită echipamente diferite pentru fiecare dintre cele două rețele.

- (101) În primul rând, unele comunități autonome ⁽⁵¹⁾ au însărcinat o întreprindere publică, care uneori funcționează ca o societate de telecomunicații, cu misiunea de a extinde acoperirea. Întreprinderile respective fie au organizat licitații pentru extinderea acoperirii și au lăsat această misiune câștigătorului licitației, fie au efectuat ele însele extinderea, după achiziționarea echipamentelor hardware necesare.
- (102) Întreprinderile publice în cauză sunt acum în măsură să exploateze rețeaua TDT în zona II datorită subvenției publice. De asemenea, acestea pot să utilizeze noua infrastructură pentru a furniza alte servicii, de exemplu WiMax (standarde de bandă largă pe suport radio care pot furniza bandă largă fixă sau mobilă), radio digital, televiziune mobilă (DVB-H) sau servicii de colocare către rețeaua în bandă largă de bază a Telefonica din zonele rurale și către operatorii de telefonie mobilă. Datorită acestor economii de gamă, operatorii de rețea TDT au posibilitatea de a-și crește veniturile din infrastructura finanțată din fonduri publice.
- (103) Avantajul cuantificabil pentru întreprinderile publice îl reprezintă cuantumul fondurilor primite pentru extinderea acoperirii.
- (104) În al doilea rând, unele comunități autonome ⁽⁵²⁾ au lansat ele însele licitații la nivel regional pentru extinderea TDT. Spania susține că marea majoritate a licitațiilor au vizat furnizarea de echipamente hardware și echipamente, iar întreprinderile care au câștigat astfel de licitații au acționat în calitate de furnizori de echipamente hardware. În această situație s-ar afla, de asemenea, Abertis, Tradia și Retevision. Cu toate acestea, constatările investigației conduc la concluzia că un număr semnificativ de licitații au fost organizate pentru extinderea acoperirii și nu doar pentru furnizare de echipamente ⁽⁵³⁾. Prin urmare, contrar celor afirmate de Spania, Comisia consideră că Abertis și alte întreprinderi au participat la astfel de licitații în calitatea lor de operatori de rețea ⁽⁵⁴⁾. În acest caz, câștigătorii unor astfel de licitații au primit un avantaj concurențial în raport cu alți operatori de rețea care nici măcar nu au avut posibilitatea de a participa la procesul de selecție. Avantajul lor este suma fondurilor primite pentru extindere ca urmare a unei licitații care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic.
- (105) În al treilea rând, unele comunități autonome ⁽⁵⁵⁾ au acordat fonduri consiliilor municipale pentru extinderea acoperirii TDT. Spania susține că acestea au fost doar niște transferuri de fonduri între diferitele niveluri ale administrației și că, prin extinderea rețelelor deținute de consiliile municipale, consiliile și-au îndeplinit pur și simplu obligațiile lor administrative față de locuitori. Cu toate acestea, Spania recunoaște că întreprinderile locale au acționat în calitate de operatori de rețea, că multe dintre acestea sunt incluse în lista CMT a operatorilor de rețea și că acestea au realizat efectiv extinderea rețelei, în unele cazuri prin intermediul procedurilor de licitație. Prin urmare, Comisia consideră că, în cazurile în care întreprinderile locale acționează în calitate de operatori de rețea TDT, acestea sunt beneficiari direcți ai ajutorului. Avantajul lor este suma primită din partea autorităților regionale și centrale pentru extinderea acoperirii. Acest lucru se aplică, de asemenea, în cazul în care extinderea este finanțată parțial din resursele proprii ale unei întreprinderi locale care constituie ajutor pentru întreprindere sau pentru activitate.
- (106) Pe ansamblu, Abertis și Retevision au fost principalii beneficiari ai licitațiilor. În total, din informațiile primite, se pare că acestea au primit aproximativ [...] din suma totală a fondurilor destinate extinderii acoperirii: cel puțin [...] milioane EUR ca urmare a licitațiilor pentru extinderea acoperirii rețelei.
- (107) În plus, unele comunități autonome au acordat ajutoare de stat pentru exploatarea și întreținerea rețelelor. Aceste sarcini sunt realizate fie de întreprinderile publice sau consiliile municipale, fie sunt scoase la licitație, de exemplu pentru proprietarii centrelor de transmisie. Autoritățile centrale spaniole au susținut că nu au impus obligația de a exploata și de a întreține siturile digitizate și că decizia cu privire la acest aspect a revenit comunităților autonome. Pe durata investigației, mai multe comunități autonome au prezentat cifre care indică într-adevăr faptul că acestea au finanțat exploatarea și întreținerea centrelor de transmisie din zona II, mai ales începând din 2009,

⁽⁵¹⁾ De exemplu, Aragon telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnológico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), RETEGAL și Itelazpi sunt întreprinderi publice care au fost însărcinate cu misiunea extinderii, drept pentru care acestea au organizat licitații pentru furnizarea echipamentelor necesare pentru digitizarea centrelor de radiodifuziune. Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria, Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació in Catalunya and Agencia de Informatica y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid au fost însărcinate cu organizarea licitațiilor pentru extinderea acoperirii TDT, prin urmare, extinderea a fost realizată de ofertanții câștigători. OPNATEL în Navarra a fost însărcinată cu efectuarea extinderii și a achiziționat echipamentele necesare fără licitații.

⁽⁵²⁾ De exemplu, Andalucía, Castilla y León, Extremadura, Murcia, La Rioja și Valencia.

⁽⁵³⁾ Astfel cum s-a explicat mai sus la considerentul 33, în cazul licitațiilor pentru extinderea acoperirii, întreprinderea câștigătoare era însărcinată cu misiunea de a furniza, și în multe cazuri de a construi, o rețea TDT operativă. În acest scop, printre sarcinile necesare se numărau activități de proiectare și de inginerie a rețelei, transportul semnalului, implementarea rețelei și furnizarea echipamentelor necesare. În plus, licitațiile pentru furnizarea de echipamente hardware au fost organizate în cazul rețelelor deja existente. Câștigătorul unor astfel de licitații trebuia să modernizeze rețeaua cu echipamentele necesare, și anume, să furnizeze, să instaleze și să activeze echipamentele.

⁽⁵⁴⁾ De exemplu, Abertis și Retevision au câștigat licitații pentru extinderea acoperirii, care nu au fost neutre, în Extremadura și Castilla y León pentru suma totală de [...] milioane EUR.

⁽⁵⁵⁾ Andalucía, Canarias, Extremadura, Murcia.

după expirarea perioadei inițiale de doi ani de exploatare și întreținere inclusă în contractele încheiate cu ofertanții declarați câștigători. Acesta este considerat ajutor curent, iar întreprinderile însărcinate cu exploatarea și întreținerea rețelei terestre digitizate din zona II sunt beneficiarii direcți.

- (108) În cele din urmă, în termeni mai generali, Abertis beneficiază, de asemenea, de excluderea unui alt operator de platformă de la intrarea pe piața transmișiei de canale TV cu acces liber în Spania ⁽⁵⁶⁾.

Beneficiari indirecti ai ajutorului

- (109) Operatori de rețea. Operatorii de rețea care au participat la licitațiile pentru extinderea acoperirii organizate de întreprinderi publice în cadrul primului scenariu de caz descris la considerentul 101 sunt beneficiari indirecti ai ajutorului. Întreprinderile publice nu au realizat ele însele extinderea și nu au păstrat fondurile destinate extinderii acoperirii; mai degrabă, acestea le-au direcționat către operatorii de rețea prin intermediul licitațiilor pentru extindere. Licitările pentru extindere au vizat numai operatorii de rețele terestre. Aceștia din urmă au beneficiat, prin urmare, de excluderea operatorilor de satelit. Mai mult, datorită numărului mic de operatori de pe piață, operatorii de rețele terestre s-au confruntat doar cu o constrângere concurențială limitată. Astfel cum s-a precizat mai sus pentru beneficiarii direcți, aceștia beneficiază, de asemenea, în cazul în care folosesc noua infrastructură pentru a furniza și alte servicii (cum ar fi WiMax, radio digital, TV mobil etc.). Avantajul primit de operatorii de rețea se ridică la suma fondurilor primite în urma unei licitații pentru extindere ⁽⁵⁷⁾.
- (110) Furnizori de echipamente hardware. Spre deosebire de operatorii de rețea, furnizorii de echipamente hardware nu sunt considerați beneficiari indirecti deoarece aceștia nu au primit un avantaj selectiv. Precum în cazul decodoarelor digitale în Italia ⁽⁵⁸⁾, nu a fost posibilă delimitarea diferitelor categorii de producători de diferite tipuri de infrastructuri digitale deoarece producătorii ar trebui să poată fi în măsură să producă orice tip de echipament. Întreprinderile care au câștigat licitațiile nu sunt diferite de grupul de întreprinderi care ar fi participat la licitații dacă schema ar fi fost neutră din punct de vedere tehnologic în ceea ce privește operatorii de platforme ⁽⁵⁹⁾. În Spania, întreprinderile care integrează, instalează și furnizează echipamentele hardware necesare pentru extinderea TDT oferă, de regulă, și alte servicii. Astfel de producători de echipamente, precum și operatorii de telecomunicații, pot oferi, de asemenea, soluții terestre sau prin satelit sau o combinație a celor două ⁽⁶⁰⁾.
- (111) Măsura în cauză nu urmărește, prin obiectul său sau prin structura sa generală, să creeze un avantaj pentru producători. Într-adevăr, orice politică publică în favoarea digitizării (chiar și cea mai neutră din punct de vedere tehnologic) ar favoriza producătorii de echipamente digitale. În cazul producătorilor de echipamente, faptul că aceștia au beneficiat de o creștere a vânzărilor datorată măsurii poate fi considerat, prin urmare, ca fiind un efect mecanic secundar. În principiu, orice ajutor de stat are un efect de difuziune asupra furnizorilor beneficiarului ajutorului de stat. Acest fapt nu creează însă în mod necesar un avantaj selectiv pentru astfel de furnizori. Furnizorii de echipamente hardware nu au fost vizați de ajutor, prin urmare, nu au beneficiat de un efect indirect vizat. Mai mult, deoarece aceștia au fost selectați pe baza unor proceduri de licitație transparente, deschise tuturor furnizorilor de echipamente, inclusiv celor din alte state membre, nu se poate considera că aceștia au beneficiat de profituri anormale.

⁽⁵⁶⁾ Astfel cum se arată la considerentul 21, Abertis domină piața transmișiilor de canale TV cu acces liber pe platforma terestră din zona I și, prin filiala sa Hispasat, în zona III. Prin extinderea rețelei de televiziune digitală terestră în zona II, furnizarea de canale TV cu acces liber la nivel național rămâne sub controlul Abertis. Intrarea întreprinderii Astra în zona II ar putea genera, de asemenea, o mai mare concurență între platforme și în zonele I și III în viitor. Prin analogie, numeroase studii demonstrează beneficiile în termeni de scădere a prețurilor și creștere a calității serviciului atunci când tehnologia prin satelit a intrat pe piața TV în SUA. Anterior intrării tehnologiei prin satelit pe piață, firmele prin cablu s-au bucurat de monopol în zonele geografice locale. A se compara, de exemplu, Chenghuan Sean Chu, *The effect of satellite entry on cable television prices and product quality*, RAND Journal of Economics Vol. 41, nr. 4, winter 2010, p. 730.

⁽⁵⁷⁾ Acesta a fost cazul Retevision, deținută integral de Abertis, care a câștigat licitații pentru extindere, care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic, organizate în Madrid și Catalonia pentru suma totală de [...] milioane EUR.

⁽⁵⁸⁾ C52/05 — Decodoare digitale Italia (JO C 118, 19.5.2006, p. 10 și JO L 147, 8.6.2007, p. 1).

⁽⁵⁹⁾ Pentru a da câteva exemple de întreprinderi care au câștigat licitații, Tredess este un producător de echipamente de transmisie digitală aparținând Televes Group care produce, de asemenea, receptoare TV digitale prin satelit, antene, antene parabolice (A se compara: <http://www.tredess.com> și <http://www.televes.es>). În mod similar: Mier (<http://www.mier.es>), Elecnor (<http://www.elecnor.es/es.negocios.infraestructuras/telecomunicaciones>) Itelsis, BTESA, Axion, Reteagal, Itelazpi, Telecom CLM.

⁽⁶⁰⁾ Licitările din zona II pentru extinderea acoperirii prevăd deseori soluții la cheie care necesită integrarea, instalarea și furnizarea mai multor componente de echipamente (antena parabolică, antenă, transmițător, receptor de emisii prin satelit). În majoritatea cazurilor, soluția furnizată a inclus un echipament de receptare prin satelit în vederea recepției semnalului digital deja distribuit prin satelit de către organisme de radiodifuziune.

- (112) Organismele de radiodifuziune. Spania a adus dovezi suficiente cu privire la faptul că organismele de radiodifuziune terestră nu au primit niciun avantaj ca urmare a extinderii acoperirii. Spre deosebire de zona I, organismele de radiodifuziune au refuzat să plătească digitizarea în zona II deoarece aceasta nu le-ar genera venituri suplimentare. De fapt, având în vedere populația redusă în cauză, care nu pare să constituie ținta comercială a organismelor de publicitate, în urma extinderii către zona II, organismele de radiodifuziune nu ar putea să-și majoreze în mod semnificativ taxele de publicitate. Prin urmare, organismele de radiodifuziune terestre nu sunt beneficiari indirecti ai măsurii investigate.

5.2.1.3. Selectivitate

- (113) Avantajul oferit de măsură operatorilor de rețea, inclusiv ajutorul curent, este selectiv deoarece se aplică numai sectorului radiodifuziunii. Din cadrul sectorului respectiv, acesta vizează numai întreprinderile active pe piața platformelor terestre. Cadrul legislativ stabilește specificații tehnice de eligibilitate pe care numai tehnologia terestră le poate îndeplini. De asemenea, numai întreprinderile de pe piața platformelor terestre au primit ajutorul curent pentru exploatarea și întreținerea rețelei. Prin urmare, operatorii de rețea care exploatează alte platforme, cum ar fi cele prin satelit, cablu sau IPTV, sunt excluși din domeniul de aplicare a măsurii.

5.2.2. Misiunea de serviciu public

- (114) Datorită organizării administrative a țării și repartizării competențelor între autoritățile centrale și cele regionale, potrivit Spaniei, regiunile au obligația de a reclama absența ajutorului de stat în temeiul jurisprudenței Altmark. Ca cel mai bun și unic exemplu, autoritățile spaniole au invocat cazul Țării Bascilor. Nicio altă comunitate autonomă nu a furnizat argumente în sprijinul invocării faptului că exploatarea rețelei terestre reprezintă un serviciu public.
- (115) În Țara Bascilor, o întreprindere publică a guvernului basc — Itelazpi S.A. („Itelazpi”) furnizează servicii de transport și de acoperire radio și TV. În acest scop, aceasta exploatează aproximativ 200 de centre de radiodifuziune, majoritatea aparținând guvernului basc. Pentru a extinde acoperirea, Itelazpi a fost însărcinată cu misiunea de a organiza zece licitații la nivel regional pentru furnizarea echipamentelor necesare pentru digitizarea infrastructurii terestre.
- (116) Potrivit Țării Bascilor, statele membre beneficiază de o marjă de apreciere considerabilă în definirea serviciilor de interes economic general. Definiția poate fi contestată de Comisie numai în cazul unei erori evidente; marja de apreciere este chiar mai mare în cazul serviciului public de radiodifuziune ⁽⁶¹⁾. Pe această bază, Țara Bascilor a susținut faptul că exploatarea de rețele de radiodifuziune poate fi considerată un SIEG. Acesta nu ar fi considerat pe o bază de sine stătătoare, ci mai curând ca un „serviciu esențial” inerent serviciului public de radiodifuziune care decurge din mai multe dispoziții ale legislației spaniole și din jurisprudență ⁽⁶²⁾.
- (117) Potrivit autorităților basce, finanțarea acordată întreprinderii Itelazpi a fost, de fapt, o compensație pentru furnizarea de servicii de interes economic general care îndeplinesc criteriile Altmark.
- (118) În hotărârea sa în cauza Altmark, Curtea a afirmat că compensațiile pentru obligația de serviciu public nu constituie un avantaj economic în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul CE în cazul în care sunt îndeplinite următoarele patru condiții: 1. întreprinderea beneficiară trebuie să aibă efectiv un mandat de serviciu public, iar sarcinile și obligațiile aferente trebuie să fie definite în mod clar; 2. parametrii compensației trebuie să fie stabiliți în prealabil, în mod obiectiv și transparent; 3. compensarea nu trebuie să depășească costurile suportate pentru îndeplinirea misiunii de serviciu public; 4. pentru a asigura cel mai scăzut cost pentru comunitate, întreprinderea care trebuie să-și îndeplinească obligațiile de serviciu public este aleasă fie prin procedură de achiziții publice, fie costurile pentru furnizarea serviciilor de interes economic general sunt determinate pe baza costurilor unei întreprinderi tipice, bine administrate.

⁽⁶¹⁾ Astfel cum se prevede în Protocolul privind sistemele publice de radiodifuziune ale statelor membre anexat la Tratatul de la Amsterdam.

⁽⁶²⁾ Printre altele, Ley 31/1987, de 18 diciembre, de Ordenación de las Telecomunicaciones; Decretul regal 529/2002 din 14 iunie 2002 de reglementare a furnizării serviciului esențial legat de rețeaua suport pentru difuzarea serviciilor de televiziune pe durata unei greve (Decreto Ley 529/2002, de 14 de julio, por el que se garantiza la prestación del servicio esencial relativo a la red soporte de los servicios de difusión de televisión en situación de huelga); Hotărârile Curții Supreme (instanță de control judiciar, a treia secție) din 23 iulie 2009 (JUR 2009) 381 376), temei juridic 2 și din 18 decembrie 2009 (RJ 2010) 2313), temei juridic 3: „Este, fără îndoială, de interes public garantarea extinderii și a acoperirii universale a canalelor de televiziune de stat în zonele îndepărtate și izolate din țară (pentru a fi la paritate cu cele care nu au aceste caracteristici) care nu sunt acoperite de angajamentele luate de operatorii de televiziune”.

Prima condiție Altmark: definire și atribuire clară a obligațiilor de serviciu public

- (119) Legislația spaniolă nu declară exploatarea unei rețele terestre ca fiind un serviciu public. Legea privind telecomunicațiile din 1998 ⁽⁶³⁾ prevede că serviciile de telecomunicații, inclusiv exploatarea de rețele care suportă emisii radio și de televiziune, sunt servicii de interes economic general, dar nu au statutul de servicii publice, statut rezervat doar pentru un număr limitat de servicii de telecomunicații ⁽⁶⁴⁾. Legea privind telecomunicațiile în vigoare în prezent ⁽⁶⁵⁾ menține aceeași calificare. Serviciile de transmisie pentru difuzarea canalelor de televiziune, și anume, transportul semnalului prin rețelele de telecomunicații, sunt considerate servicii de telecomunicații și, ca atare, acestea sunt servicii de interes economic general, dar nu de serviciu public ⁽⁶⁶⁾.
- (120) În orice caz, dispozițiile Legii privind telecomunicațiile sunt neutre din punct de vedere tehnologic. Articolul 1 din lege definește telecomunicațiile ca fiind exploatarea rețelilor și furnizarea de servicii de comunicații electronice și facilitățile conexe. Telecomunicații înseamnă transmiterea de semnale prin orice rețea de telecomunicații și nu prin rețeaua terestră în special ⁽⁶⁷⁾. Mai mult, articolul 3 din lege precizează că unul dintre obiectivele acesteia este de a încuraja, în măsura posibilului, neutralitatea tehnologică în cadrul regulamentului.
- (121) Deși legea în vigoare și aplicabilă la momentul transferului de fonduri către Itelazpi definea radiodifuziunea publică ca fiind un serviciu public, potrivit Comisiei nu este posibilă extinderea acestei definiții la exploatarea unei platforme de sprijin particulare. Mai mult, în cazul în care există mai multe platforme de transmisie, o platformă în special nu poate fi considerată ca fiind „esențială” pentru transmiterea de semnale de radiodifuziune. Prin urmare, ar fi fost o eroare evidentă dacă legislația spaniolă ar fi declarat utilizarea unei anumite platforme pentru transmiterea de semnale de televiziune ca fiind serviciu public.
- (122) Prin urmare, se ajunge la concluzia că, în conformitate cu legislația spaniolă, exploatarea de rețele terestre nu are statutul de serviciu public.
- (123) Autoritățile basce susțin că atribuirea furnizării serviciului de interes economic general întreprinderii Itelazpi este conținută, în mod explicit, în convențiile încheiate între guvernul basc, EUDEL (Asociația consiliilor municipale basce) și cele trei consilii regionale basce.
- (124) În convențiile respective, administrația bască recunoaște că valori precum accesul universal la informații și pluralitatea informațiilor necesită universalizarea televiziunii cu acces liber și se angajează să protejeze aceste valori prin extinderea acoperirii multiplexurilor de stat ⁽⁶⁸⁾. Cu toate acestea, nicio dispoziție din convenții nu sugerează de fapt că exploatarea rețelilor terestre este considerată a fi un serviciu public. Prin urmare, Comisia este de părere că formularea din convenții nu este suficientă pentru a stabili în mod clar domeniul de aplicare a misiunii de serviciu public și nu se poate susține, pe această bază, că transmisia prin intermediul rețelei terestre este un serviciu public.
- (125) În consecință, nu s-a demonstrat că prima condiție Altmark a fost îndeplinită.
- (126) Criteriile prevăzute în hotărârea Altmark sunt cumulative, însemnând că toate trebuie îndeplinite pentru ca o măsură să nu fie considerată ajutor de stat. În lipsa îndeplinirii primului criteriu, finanțarea acordată întreprinderii Itelazpi de către autoritățile din Țara Bascilor nu se califică, prin urmare, drept compensare pentru furnizarea unui serviciu de interes economic general.

⁽⁶³⁾ Ley 11/1998, de 24 de april, General de Telecomunicaciones.

⁽⁶⁴⁾ Acestea includ serviciile legate de apărare și protecție civilă și exploatarea rețelei de telefonie.

⁽⁶⁵⁾ Ley 32/2003, de 3 de noiembrie, General de Telecomunicaciones.

⁽⁶⁶⁾ Articolul 2 alineatul (1) din lege prevede: „Serviciile de telecomunicații sunt servicii de interes general furnizate în conformitate cu normele liberei concurențe”.

⁽⁶⁷⁾ Anexa II la Legea 32/2003 conține definiții precise și neutre din punct de vedere tehnologic ale telecomunicațiilor și rețelei de comunicații electronice. „Telecomunicații: orice transmisie, emisie sau recepție de semne, semnale, text, imagini și sunete sau informații de orice natură prin cablu, radio, electricitate, mijloace optice sau alte sisteme electromagnetice”. „Rețea de comunicații electronice înseamnă orice sistem de transmisie și, după caz, echipamente de comutare sau rutare și alte resurse care permit transmiterea de semnale prin cablu, unde radio, sisteme optice sau alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețele de satelit, rețele terestre fixe (circuit- și cu comutare, inclusiv internet) și mobile, sisteme de cabluri de energie electrică în măsura în care acestea sunt folosite în scopul transmiterii de semnale, rețele folosite pentru difuzarea de radio și televiziune și rețele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informații transmise”.

⁽⁶⁸⁾ Considerentele 6 și 7 și articolul 5 din convenții.

A patra condiție Altmark: asigurarea celui mai scăzut cost pentru comunitate

- (127) În absența unei licitații, cea de-a patra condiție Altmark prevede că nivelul compensației necesare trebuie să fie determinat pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere tipică, bine administrată și echipată corespunzător cu mijloace de transport astfel încât să poată îndeplini cerințele necesare de serviciu public, le-ar fi suportat pentru îndeplinirea obligațiilor respective. În acest scop, ar trebui să fie luate în considerare veniturile relevante și un profit rezonabil pentru îndeplinirea obligațiilor.
- (128) Întrucât nu a existat o procedură de licitație, autoritățile basce susțin că acest criteriu este îndeplinit datorită faptului că Itelazpi în sine este o întreprindere bine administrată și echipată în mod corespunzător pentru a efectua activitățile solicitate. Pe baza unei comparații a costurilor, autoritățile basce concluzionează că furnizarea prin satelit ar fi fost mai costisitoare decât modernizarea rețelei terestre a Itelazpi⁽⁶⁹⁾. Cu toate acestea, pentru a îndeplini cel de-al patrulea criteriu Altmark, o comparație cu tehnologia prin satelit nu este suficientă pentru a stabili faptul că Itelazpi este eficientă. Ar fi putut exista alți operatori terestri care ar fi putut furniza serviciul la un cost mai redus.

Având în vedere cele expuse mai sus, se concluzionează că, și în cazul Țării Bascilor, cea de a patra condiție Altmark nu a fost îndeplinită. Având în vedere că aceste condiții sunt cumulative, nu se poate considera că finanțarea acordată întreprinderii Itelazpi de către Țara Bascilor nu constituie ajutor de stat deoarece ar îndeplini condițiile pentru a fi considerată compensație pentru furnizarea unui serviciu de interes economic general.

5.2.2.1. Denaturarea concurenței

- (129) Spania și Abertis susțin că TDT și tehnologia prin satelit sunt două piețe diferite. TDT este principala platformă pentru televiziune terestră cu acces liber unde numărul de operatori de pe piața națională este determinat de numărul de licențe acordate de guvernul spaniol. Finanțarea pentru canalele de televiziune terestră cu acces liber provine din publicitate. În ceea ce privește televiziunea prin satelit, un număr mare de canale sunt disponibile numai pe singura platformă de televiziune cu plată din Spain, al cărei operator de rețea este Astra. Canalele respective sunt finanțate prin abonamente, în general pentru un pachet de canale. Autoritățile spaniole subliniază, de asemenea, că în Spania, costul distribuției prin satelit pentru organismele de radiodifuziune este mult mai ridicat decât costul radiodifuziunii terestre, prin urmare, organismele de radiodifuziune de canale cu acces liber, inclusiv organismele de radiodifuziune regionale și locale, nu sunt interesate să treacă la această platformă.
- (130) Din mai multe motive, se concluzionează că platformele terestre și cele de satelit își desfășoară activitatea pe aceeași piață.
- (131) În primul rând, în 2008, Astra a concurat pentru extinderea acoperirii televiziunii digitale în Cantabria și a câștigat licitația. În 2008, Astra a organizat o serie de reuniuni cu comunitățile autonome pentru a-și prezenta oferta de radiodifuziune de canale de televiziune digitală, care până atunci fuseseră difuzate prin intermediul platformei terestre. Chiar dacă contractul cu Cantabria a fost ulterior reziliat de către autorități, interesul operatorului prin satelit în furnizarea de servicii în concurență cu platforma terestră sugerează că există posibilitatea ca operatorii de satelit să furnizeze servicii similare.
- (132) În al doilea rând, operatorul de satelit Hispasat (o filială a Abertis) furnizează servicii în anumite regiuni din zona II⁽⁷⁰⁾, iar platforma de satelit este utilizată în mod exclusiv în zona III. De asemenea, și alte state membre utilizează servicii de satelit pentru a acoperi cu canale cu acces liber zone mai îndepărtate de pe teritoriile lor⁽⁷¹⁾.
- (133) În al treilea rând, mai multe canale publice și private distribuite prin intermediul platformei terestre sunt, de asemenea, transmise prin intermediul platformelor de satelit, inclusiv Astra însăși⁽⁷²⁾.
- (134) În al patrulea rând, cu privire la canalele regionale, unele dintre acestea sunt disponibile sau au fost disponibile în trecut apropiat prin intermediul platformei de satelit. Acest fapt contrazice afirmația potrivit căreia organismele regionale de radiodifuziune nu sunt interesate de tehnologia prin satelit.

⁽⁶⁹⁾ Studiul nu a fost pus la dispoziția Comisiei.

⁽⁷⁰⁾ Hispasat furnizează serviciile în sprijinul rețelei TDT în zona II.

⁽⁷¹⁾ Franța, de exemplu.

⁽⁷²⁾ De exemplu, Antena 3, Cuatro, Telecinco, La Sexta, La Siete, Teledeporte, TVE, La2, Canal 24 horas.

- (135) În al cincilea rând, Comisia notează, de asemenea, argumentul adus de Astra în ceea ce privește capacitatea de satelit de a transmite 1 380 de canale și de a le delimita din punct de vedere geografic. Astra susține că nu există limitări pentru ca un satelit să transmită un astfel de număr de canale. În plus, numărul de 1 380 de canale regionale pare exagerat. În timp ce acesta reprezintă numărul maxim de frecvențe disponibile pe teritoriul Spaniei pentru canalele naționale, regionale și locale, numărul de licențe acordate a fost, în realitate, mai mic (a se vedea nota de subsol 13). În plus, nu toate organismele de radiodifuziune care au primit o licență transmit de fapt pe frecvențele alocate.
- (136) În al șaselea rând, unele organisme de radiodifuziune au declarat o preferință pentru transmisia terestră deoarece acestea au achiziționat drepturi de difuzare de conținut numai pentru platforma terestră. Acest lucru nu înseamnă însă că există piețe diferite pentru transmisia prin satelit și cea terestră. Astfel cum au achiziționat drepturi de conținut pentru platforma terestră, dacă este necesar, organismele de radiodifuziune ar putea proceda la fel și pentru platforma de satelit. Mai mult, dacă o platformă de satelit este selectată pe baza unei licitații publice, ar putea fi impusă o „obligatie care trebuie îndeplinită” organismelor de radiodifuziune.
- (137) În sfârșit, conform datelor din mai 2010 ⁽⁷³⁾, acoperirea TDT în Spania cuprinde 98,85 % din populație, în timp ce numai 93,5 % din locuințe beneficiază de semnal de televiziune prin intermediul platformei terestre. Astfel, 5 % din locuințe au acces la TDT, dar aleg să nu o folosească, deoarece majoritatea acestora se abonează la televiziunea cu plată prin satelit.
- (138) În concluzie, având în vedere că platforma de radiodifuziune prin satelit și cea terestră sunt în concurență una cu cealaltă, măsura pentru implementarea, exploatarea și întreținerea TDT în zona II implică o denaturare a concurenței între cele două platforme. De asemenea, ar trebui notat că și alte platforme, în special IPTV, sunt dezavantajate ca urmare a măsurii. Deși rețelele în bandă largă nu au cuprins încă întreaga zonă II, este foarte probabil ca în viitor acestea să-și extindă acoperirea în mod semnificativ.

5.2.2.2. *Efectul asupra comerțului*

- (139) Măsura are un impact asupra comerțului din interiorul UE. În conformitate cu jurisprudența instanțelor europene, atunci când „un ajutor financiar acordat de stat sau din resurse de stat consolidează poziția unei întreprinderi în comparație cu alte întreprinderi concurente în cadrul comerțului intracomunitar, acestea din urmă trebuie considerate ca fiind afectate de respectivul ajutor” ⁽⁷⁴⁾.
- (140) Operatorii de rețea își desfășoară activitatea într-un sector în care există schimburi comerciale între statele membre. Abertis face parte dintr-un grup internațional de întreprinderi, la fel și reclamantul, Astra. Prin urmare, măsura pentru implementarea și exploatarea și întreținerea TDT în zona II afectează comerțul dintre statele membre.

5.2.3. **Concluzii privind prezența ajutorului**

- (141) Având în vedere argumentele prezentate anterior, Comisia consideră că măsura îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din TFUE. În aceste circumstanțe, măsura trebuie considerată ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

5.3. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII

5.3.1. **Considerații generale**

- (142) Comisia sprijină în mod activ tranziția de la radiodifuziunea analogică la cea digitală. Avantajele trecerii la tehnologia digitală au fost subliniate în Planul de acțiune eEuropa 2005 și în cele două comunicări privind trecerea la tehnologia digitală ⁽⁷⁵⁾. Comisia recunoaște, de asemenea, că trecerea la tehnologia digitală ar putea fi întârziată dacă este lăsată în întregime în sarcina forțelor de pe piață.

⁽⁷³⁾ Analiză a pieței de televiziune prezentată de Spania în notificarea măsurii: Compensatie pentru pagubele produse ca urmare a liberalizării dividendului digital în Spania, SA.32619 (2011/N).

⁽⁷⁴⁾ T-55/99, *Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM)/Comisia Comunităților Europene*, 2000, Rec., p. II-3207.

⁽⁷⁵⁾ COM(2002) 263 final, eEuropa 2005: O societate informațională pentru toți, COM(2003) 541 final, Comunicarea Comisiei privind trecerea de la radiodifuziunea analogică la cea digitală (trecerea la digital și renunțarea la analogic) și COM(2005) 204 final, Comunicarea Comisiei privind accelerarea trecerii de la radiodifuziunea analogică la cea digitală.

- (143) Statele membre pot utiliza ajutoarele pentru a depăși o anumită disfuncționalitate a pieței sau pentru a asigura coeziunea socială sau regională ⁽⁷⁶⁾. Cu toate acestea, trebuie arătat în fiecare caz în parte că ajutorul în cauză reprezintă un instrument adecvat pentru abordarea problemei, că este limitat la minimumul necesar și că nu denaturează în mod nejustificat concurența. În mod similar, Comunicarea privind trecerea la tehnologia digitală prevede faptul că, în domeniul specific al digitizării, intervenția publică ar fi justificată cu două condiții: în primul rând, în cazul în care sunt în joc interese generale și, în al doilea rând, în cazul unei disfuncționalități a pieței, și anume atunci când numai forțele pieței nu pot asigura bunăstarea colectivă. Aceasta prevede, de asemenea, că, în orice caz, intervenția publică ar trebui să fie susținută de o analiză solidă a pieței.
- (144) Comunicarea privind trecerea la tehnologia digitală indică, de asemenea, că tranziția către radiodifuziunea digitală reprezintă o provocare industrială majoră care trebuie condusă de către piață. În principiu, fiecare rețea ar trebui să concureze pe cont propriu. Pentru a garanta respectarea acestui principiu, orice intervenție publică ar trebui să vizeze să fie neutră din punct de vedere tehnologic. Excepțiile de la acest principiu pot fi luate în considerare numai dacă intervenția vizează o anumită disfuncționalitate sau un dezechilibru al pieței și este, în același timp, adecvată, necesară și proporțională pentru depășirea dificultăților respective.
- (145) Dacă sunt lăsate la latitudinea pieței, având în vedere situația lor socială dezavantajată, există riscul ca nu toate segmentele populației să poată beneficia de avantajele televiziunii digitale. În ceea ce privește această problemă de coeziune socială, este posibil ca statele membre să dorească să garanteze accesul tuturor cetățenilor la televiziunea digitală odată cu abandonarea televiziunii analogice. Întrucât trecerea la tehnologia digitală implică costuri pentru consumatori și necesită o modificare a obiceiurilor, este posibil ca statele membre să dorească să sprijine, în special, grupurile defavorizate ale societății, cum ar fi persoanele în vârstă, familiile cu venituri reduse sau persoanele care locuiesc în regiuni periferice.
- (146) În mai multe decizii privind ajutoarele de stat, bazate pe Comunicările privind trecerea la tehnologia digitală, Comisia a aplicat normele privind ajutoarele de stat în sector ⁽⁷⁷⁾. Statele membre au mai multe posibilități de a acorda finanțare publică pentru trecerea la tehnologia digitală cu scopul de a garanta că toate zonele geografice vor continua să beneficieze de o acoperire adecvată cu semnal de televiziune. Printre acestea se numără finanțarea pentru implementarea unei rețele de transmisie în zonele unde în caz contrar ar exista un nivel insuficient de acoperire a semnalului de televiziune ⁽⁷⁸⁾. O astfel de finanțare poate fi însă acordată numai dacă nu implică o denaturare inutilă a concurenței între tehnologii sau întreprinderi și este limitată la minimumul necesar.

5.3.2. Temei juridic pentru evaluarea compatibilității măsurii avute în vedere

- (147) Autoritățile spaniole au invocat articolul 107 alineatul (3) litera (c) și articolul 106 alineatul (2) din TFUE pentru a justifica măsura în cazul în care se constată că aceasta constituie ajutor de stat în conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE. În cele ce urmează, Comisia evaluează compatibilitatea măsurii în acord cu aceste dispoziții și ținând seama de considerațiile generale prezentate mai sus.

5.3.3. Articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE

- (148) Pentru ca ajutorul să fie compatibil în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c), Comisia compară efectele pozitive și cele negative ale ajutorului. Prin aplicarea testului comparativ, Comisia evaluează următoarele întrebări:

1. Se urmărește prin măsura de ajutor un obiectiv de interes comun bine definit?
2. Este ajutorul bine conceput pentru a îndeplini obiectivul de interes comun, și anume vizează acesta remedierea unei disfuncționalități de piață sau un alt obiectiv? În special:
 - (a) Este măsura de ajutor un instrument corespunzător, și anume, există alte instrumente mai adecvate?

⁽⁷⁶⁾ A se vedea Ajutoare de stat mai puține și mai bine direcționate: Foaie de parcurs pentru reforma ajutorului de stat în perioada 2005-2009, COM(2005) 107 final.

⁽⁷⁷⁾ A se vedea, printre altele, N622/03 Digitalisierungsfonds — Austria (JO C 228, 17.9.2005, p. 12); C25/04 Introducerea televiziunii digitale terestre (DVB-T) în Berlin-Brandenburg — Germania (JO L 200, 22.7.2006, p. 14); C24/04 Televiziunea digitală terestră în Suedia (JO L 112, 30.4.2007, p. 77); C52/05 Decodare digitale Italia (JO L 147, 8.6.2007, p. 1); N270/06 Subvenții pentru procurarea de decodare digitale — Italia (JO C 80, 13.4.2007, p. 3); N107/07 Subvenții pentru IdTV — Italia (JO C 246, 20.10.2007, p. 2); C34/06 Introducerea televiziunii digitale terestre (DVB-T) în Nordrhein-Westfalen (JO L 236, 3.9.2008, p. 10); SA.28685 Captación de Televisión Digital en Cantabria — Spania (JO C 119, 24.4.2012, p. 1).

⁽⁷⁸⁾ A se vedea considerentul 132 din Decizia C25/04 a Comisiei, Introducerea televiziunii digitale terestre (DVB-T) în Berlin-Brandenburg — Germania (JO L 200, 22.7.2006, p. 14).

- (b) Există un efect de stimulare, și anume, modifică ajutorul comportamentul întreprinderilor?
- (c) Este măsura de ajutor proporțională, și anume, ar putea fi obținută aceeași modificare de comportament cu mai puțin ajutor?

3. Sunt limitate denaturările concurenței și efectul asupra comerțului, astfel încât bilanțul general să fie pozitiv?

5.3.3.1. Obiectiv de interes comun

- (149) Schema de ajutoare vizează accelerarea procesului de trecere la tehnologia digitală în Spania și garantarea continuității recepției semnalului de televiziune de către locuitorii din anumite zone îndepărtate și rurale. În acest sens, măsura este destinată să permită persoanelor care locuiesc în zonele respective să poată viziona canale de televiziune. Accesul la mass-media, inclusiv transmisia TV, este important pentru ca cetățenii să-și exercite dreptul constituțional de a avea acces la informații. Comisia a recunoscut importanța și beneficiile transmisiei digitale în planul de acțiune eEuropa 2005 ⁽⁷⁹⁾, precum și în cele două comunicări ale sale privind tranziția de la radiodifuziunea analogică la cea digitală ⁽⁸⁰⁾. În Comunicarea i2010 — O societate informațională europeană pentru dezvoltare și ocupare a forței de muncă ⁽⁸¹⁾, Comisia a evidențiat faptul că proiectul de abandonare a televiziunii analogice terestre până în 2012 va îmbunătăți accesul la spectrul de frecvențe în Europa. Deoarece radiodifuziunea digitală utilizează spectrul de frecvențe într-un mod mai eficient, aceasta eliberează o parte din capacitatea spectrului pentru alți utilizatori, cum ar fi noile servicii de radiodifuziune și de telefonie mobilă care, la rândul lor, vor stimula inovarea și creșterea în industria televiziunii și a comunicațiilor electronice.
- (150) Prin urmare, se concluzionează că măsura vizează un obiectiv de interes comun bine definit.

5.3.3.2. Ajutor bine definit

Deficiență a pieței

- (151) Astfel cum au afirmat autoritățile spaniole, se recunoaște, în general, că există riscul ca nu toate segmentele populației să poată beneficia de avantajele televiziunii digitale (problema coeziunii sociale și regionale). O disfuncționalitate a pieței ar putea exista atunci când actorii de pe piață nu iau suficient în considerare efectele pozitive ale trecerii la sistemul digital asupra societății în ansamblu, deoarece nu dispun de stimulentele economice pentru a face acest lucru (efecte externe pozitive). Mai mult, în ceea ce privește coeziunea socială, este posibil ca statele membre să dorească să garanteze accesul tuturor cetățenilor la televiziunea digitală odată cu abandonarea televiziunii analogice, prin urmare, acestea ar putea avea în vedere, de asemenea, măsuri pentru a garanta faptul că toate zonele geografice vor continua să beneficieze de o acoperire TV adecvată.
- (152) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a recunoscut că există o deficiență a pieței prin faptul că organismele de radiodifuziune nu sunt dispuse să suporte costurile adiționale ale extinderii acoperirii în afara obligațiilor lor statutare. De asemenea, nici platformele de satelit, nici locuințele private nu au efectuat investiții care să asigure recepția canalelor digitale prin satelit de către toți locuitorii din zona II. Prin urmare, Comisia recunoaște că persoanele a căror reședință obișnuită este într-o zonă rurală pot fi complet excluse de la receptarea semnalului de televiziune digitală cu acces liber în cazul în care acoperirea digitală este lăsată în întregime în sarcina forțelor pieței și că intervenția publică poate fi benefică prin forme de sprijin financiar pentru persoane fizice.

Neutralitatea tehnologică, caracterul adecvat și proporționalitatea măsurii

- (153) În cazul trecerii la tehnologia digitală, principiul neutralității tehnologice este consacrat în mai multe decizii ale Comisiei ⁽⁸²⁾. Acesta a fost susținut de Tribunal și de Curtea de Justiție ⁽⁸³⁾.

⁽⁷⁹⁾ COM(2002) 263 final, eEuropa 2005: O societate informațională pentru toți.

⁽⁸⁰⁾ COM(2003) 541 final, Comunicarea Comisiei privind trecerea de la radiodifuziunea analogică la cea digitală (trecerea la digital și renunțarea la analogic) și COM(2005) 204 final, Comunicarea Comisiei privind accelerarea trecerii de la radiodifuziunea analogică la cea digitală.

⁽⁸¹⁾ COM(2005) 229 final, 1 iunie 2005.

⁽⁸²⁾ A se vedea nota de subsol 77.

⁽⁸³⁾ Hotărârea din 6 octombrie 2009 pronunțată în cauza FAB — Fernsehen aus Berlin GmbH/Comisia, T8/06, 2009, Rec., p. II-00196; hotărârea din 15 septembrie 2011, Germania/Comisia, 2011C-544/09P, nepublicată; hotărârea din 15 iunie 2010, Mediaset SpA/Comisia, T-177/07, 2010, Rec., p. II-02341; și hotărârea din 28 iulie 2011, Mediaset SpA/Comisia, C-403/10 P.

- (154) Alegerea tehnologiei ar trebui, în mod normal, să fie stabilită printr-o licitație neutră din punct de vedere tehnologic, astfel cum s-a întâmplat în alte state membre ⁽⁸⁴⁾. În absența unui astfel de licitații, alegerea unei anumite tehnologii ar putea fi acceptată în cazul în care aceasta ar fi fost justificată de rezultatele unui studiu *ex ante*, care demonstrează că, în termeni de calitate și costuri, numai o singură soluție tehnologică putea fi selectată ⁽⁸⁵⁾. Sarcina probei revine statului membru, care trebuie să demonstreze că un astfel de studiu este suficient de solid și că a fost efectuat în cel mai independent mod ⁽⁸⁶⁾.
- (155) Astfel cum s-a precizat în secțiunea 2.2, marea majoritate a licitațiilor nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic deoarece acestea se referă, fie în mod explicit prin definirea obiectului licitației, fie implicit, în descrierea specificațiilor tehnice, la tehnologia terestră și la TDT. Numai operatorii de TDT puteau îndeplini cerințele (și, în realitate, numai astfel de operatori au participat la licitații). Spania susține că trimiterile din cadrul licitațiilor la TDT sau specificațiile care se referă la echipamentele și la centrele de transmisie de TDT nu înseamnă că utilizarea centrelor respective era obligatorie pentru ofertanți. Trimiterile respective nu pot fi în mod rezonabil interpretate în modul în care îl indică autoritățile spaniole. În orice caz, chiar dacă aceasta ar fi interpretarea corectă, un astfel de argument oficial ignoră realitatea comercială. Participarea la licitații necesită resurse numeroase și este, prin urmare, costisitoare pentru orice ofertant. Divizarea intervenției în zona II în mai multe sute de licitații individuale a multiplicat costurile, fapt care constituie o barieră semnificativă la intrare pentru orice ofertant care ar dori să acopere întreaga zonă II. Combinația dintre intervențiile administrației centrale în favoarea tehnologiei TDT, astfel cum s-a explicat la considerentele 88 și 89, trimiterile specifice din cadrul licitațiilor la TDT și necesitatea de a participa la sute de proceduri de licitație diferite au trimis, prin urmare, un puternic semnal către alți operatori de platformă cu privire la faptul că participarea la astfel de licitații nu ar fi justificată din punct de vedere comercial. Prin urmare, se concluzionează că, în marea majoritate a cazurilor, trimiterile au făcut imposibilă intrarea în competiție a operatorilor de alte platforme ⁽⁸⁷⁾.
- (156) Studiul *ex ante* furnizat de autoritățile spaniole, astfel cum a fost analizat la considerentul 52, nu demonstrează în mod suficient superioritatea platformei terestre în raport cu cea de satelit. Dimpotrivă, studiul concluzionează că alegerea unei anumite soluții tehnologice pentru extinderea acoperirii trebuie să fie analizată în mod diferențiat, pe regiuni, luând în considerare particularitățile topografice și demografice ale fiecărei regiuni. Concluzia susține, în schimb, necesitatea organizării unei licitații neutre din punct de vedere tehnologic pentru a determina platforma cea mai adecvată.
- (157) În cursul investigației, unele comunități autonome au prezentat calcule interne de comparare a costurilor aferente utilizării ambelor tehnologii în vederea extinderii acoperirii. Cu toate acestea, pe lângă incertitudinea cu privire la data calculelor, niciunul nu a fost suficient de detaliat și solid pentru a justifica alegerea tehnologiei terestre pentru extinderea acoperirii. Mai mult, niciunul dintre calcule nu a fost efectuat de către un expert independent.
- (158) Cu privire la cele două studii privind costurile prezentate de Abertis, trebuie notat faptul că acestea au fost efectuate în 2010, mult timp după punerea în aplicare a măsurilor. Indiferent dacă acestea ar putea fi considerate independente sau suficient de solide, faptul că acestea au fost ulterioare măsurilor contestate înseamnă că astfel de studii nu pot fi invocate în sprijinul argumentului potrivit căruia guvernul spaniol nu a organizat o licitație neutră din punct de vedere tehnologic. În plus, rezultatele studiilor respective sunt contrazise de estimările costurilor furnizate de Astra care demonstrează că tehnologia prin satelit este mai eficientă din punct de vedere al costurilor.
- (159) Mai mult, măsura investigată nu poate fi considerată adecvată.
- (160) Faptul că o serie de locuințe din zona II recepționează canale de televiziune cu acces liber prin satelit ⁽⁸⁸⁾ demonstrează că tehnologia terestră nu este întotdeauna cea mai eficientă și cea mai adecvată platformă. Se remarcă, de asemenea, că în unele state membre a fost utilizată soluția prin satelit ⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁴⁾ A se vedea nota de subsol 12.

⁽⁸⁵⁾ Un astfel de studiu a servit drept justificare pentru alegerea unei anumite tehnologii într-un caz de serviciu în bandă largă. A se vedea Decizia N222/06 a Comisiei — Ajutor pentru reducerea decalajului digital în Sardinia (JO C 68, 24.3.2007, p. 6).

⁽⁸⁶⁾ Regatul Unit a ales TDT pentru furnizarea de televiziune locală pe baza unui studiu *ex ante* efectuat de către autoritatea sa de reglementare OFCOM și a unei consultări *ex ante* a operatorilor de pe piață. Pe această bază, Comisia nu a insistat asupra organizării unei licitații neutre din punct de vedere tehnologic. SA.33980 (2012/N) — *Local TV in the UK*, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/244689/244689_1425664_116_2.pdf

⁽⁸⁷⁾ Deși la licitația inițială neutră din punct de vedere tehnologic din Cantabria trei consorții și-au prezentat ofertele bazate pe o soluție prin satelit (Castilla-La Mancha Telecom, Telefónica și Astra), niciuna dintre întreprinderi — sau alt operator de platformă, alta decât cea TDT — nu a mai participat la licitațiile ulterioare.

⁽⁸⁸⁾ Hispasat, codeținută de Abertis și de către guvernul spaniol, furnizează servicii în anumite comunități autonome în câteva regiuni din zona II. De exemplu, în Insulele Canare, 16 sate localizate în zona II beneficiază de televiziune cu acces liber prin satelit. În Castilla y Leon același lucru se întâmplă în cazul a aproximativ 9 000 de persoane. Deoarece Abertis este responsabilă de controlul tuturor receptoarelor de satelit de pe toate siturile terestre și nu permite altor operatori de satelit să se interconecteze cu astfel de receptoare, numai Hispasat poate oferi servicii de transport al semnalului TDT către turnurile terestre.

⁽⁸⁹⁾ De exemplu, Franța, Regatul Unit, Italia, Slovacia.

- (161) Mai mult, faptul că Astra a intrat în competiție și a câștigat licitația neutră din punct de vedere tehnologic pentru extinderea acoperirii televiziunii digitale în Cantabria sugerează, cel puțin, că platforma de satelit poate furniza serviciul ⁽⁹⁰⁾.
- (162) Caracterul adecvat al măsurii este încă pus sub semnul întrebării. În timp ce tranziția de la televiziunea analogică la cea digitală terestră în banda de 800 MHz a fost finalizată în Spania la 3 aprilie 2010, în 2011, s-a decis scoaterea la licitație a frecvențelor din banda de 800 MHz. Prin urmare, este necesară transferarea transmisiilor către alte canale situate sub 790 MHz, până cel târziu la 1 ianuarie 2014. Deoarece acest lucru generează costuri suplimentare, la 5 noiembrie 2011, Spania a notificat două măsuri destinate gospodăriilor și organismelor de radiodifuziune, cu un buget de 600-800 milioane EUR, în zona I (până în prezent, nu a fost încă notificată nicio măsură pentru zona II) ⁽⁹¹⁾. Astfel de costuri nu ar fi apărut dacă ar fi fost selectate alte platforme (IPTV, cablu sau satelit).
- (163) În plus, s-a precizat faptul că frecvențele mobile 4G LTE interferează cu semnalele TDT, prin urmare, gospodăriile trebuie să achiziționeze filtre costisitoare pentru a proteja semnalul TDT de undele LTE ⁽⁹²⁾. Nu se poate exclude faptul că interferențele similare sunt o problemă generală care afectează adecvarea viitoare a radiodifuziunii terestre, mai ales în contextul unei implementări pe scară din ce în ce mai largă a rețelelor NGA.
- (164) Spania a prezentat alte două argumente în sprijinul opiniei sale potrivit căreia transmisia prin satelit ar fi mai costisitoare decât TDT. În primul rând, în acordurile acestora cu anumiți furnizori, organismele de radiodifuziune au restricții teritoriale. Garantarea unui astfel de acces condiționat ar fi mai costisitoare în cazul tehnologiei prin satelit. În al doilea rând, tehnologia prin satelit nu ar fi echipată pentru a transmite un număr mare de canale regionale. Aceste afirmații nu au fost susținute cu dovezi și sunt contrazise de faptul că în contractul încheiat de Astra cu autoritățile din Cantabria era inclus un sistem profesional de acces condiționat. Mai mult, conform calculului privind costurile efectuate de Astra, tehnologia prin satelit ar fi în continuare mai ieftină inclusiv în cazul încheierii de acorduri separate cu fiecare dintre regiunile spaniole. În ceea ce privește radiodifuziunea regională, Astra susține că numărul de 1 380 de canale invocat de guvernul spaniol este extrem de exagerat ⁽⁹³⁾. Din nou, conform propriilor sale calcule, opțiunea prin satelit ar fi mai ieftină chiar dacă ar fi incluse canalele regionale și cele locale.
- (165) De asemenea, există dovezi că administrațiile regionale aveau cunoștință de faptul că mai exista o alternativă tehnologică pentru extinderea platformei terestre. Investigația a arătat că, la începutul procesului, administrațiile unor regiuni au avut reuniuni cu reprezentanți ai Astra. În cadrul reuniunilor, Astra a prezentat o propunere pentru o soluție prin satelit care nu a fost însă examinată mai în detaliu de către administrațiile regionale.
- (166) În ceea ce privește proporționalitatea, în momentul proiectării intervenției pentru zona II ar fi fost adecvată efectuarea, mai întâi, de către administrația centrală a unei analize comparative a costurilor (sau a licitațiilor) la nivel național. Deoarece costurile principale ale rețelei de satelit provin din capacitatea de satelit a acesteia, această platformă funcționează cu economii de scară semnificative ⁽⁹⁴⁾. Negocierile dintre Astra și administrațiile regionale arată că aceasta a oferit reduceri semnificative de prețuri în cazul în care mai multe regiuni ar fi încheiat împreună un contract. Prin urmare, puteau fi estimate reduceri suplimentare de prețuri în cazul organizării unei licitații naționale. În schimb, prin implementarea de măsuri descentralizate și nearmonizate, uneori chiar și la nivel municipal, o tehnologie cu astfel de economii de scară avea deja un dezavantaj semnificativ. Prin urmare, valoarea totală a ajutorului de stat necesar pentru a furniza servicii de televiziune digitală în locuințele din zona II a crescut. Deși Spania este cea care decide cu privire la organizarea sa administrativă, în ceea ce privește finanțarea de stat, în loc să insiste asupra utilizării TDT, guvernul spaniol ar fi putut cel puțin să încurajeze comunitățile autonome să ia în considerare în cadrul licitațiilor lor posibile creșteri ale eficienței prin economiile de costuri disponibile prin intermediul altor platforme.
- (167) În concluzie, Comisia consideră că măsura investigată nu a respectat principiul neutralității tehnologice. Astfel cum s-a explicat mai sus, măsura nu este proporțională și nu este un instrument adecvat pentru a asigura acoperirea cu canale cu acces liber pentru locuitorii din zona II.

Exploatarea și întreținerea rețelelor

- (168) Cu privire la finanțarea continuă acordată pentru exploatarea și întreținerea rețelelor subvenționate, întrucât aceasta are un caracter auxiliar în raport cu punerea în aplicare a ajutorului, nu poate fi considerată neutră din punct de vedere tehnologic. Aceasta a fost direcționată către conservarea centrelor care transmit semnal prin intermediul platformelor terestre. Prin urmare, un astfel de ajutor este, de asemenea, incompatibil.

⁽⁹⁰⁾ Astfel cum s-a subliniat, de asemenea, în hotărârea instanței naționale. A se vedea nota de subsol de la p. 7.

⁽⁹¹⁾ A se vedea nota de subsol 13.

⁽⁹²⁾ <http://stakeholders.ofcom.org.uk/consultations/second-coexistence-consultation/>

⁽⁹³⁾ Potrivit estimărilor Astra, numărul total de canale locale transmise în prezent este limitat la 415.

⁽⁹⁴⁾ Semnalul prin satelit poate fi transmis pe întreg teritoriul Spaniei. Cu toate acestea, în cazul platformei terestre, extinderea geografică necesită instalarea de repetitoare suplimentare și/sau de turnuri releu.

- (169) Orice ajutor viitor pentru exploatare și întreținere trebuie să fie notificat și trebuie să respecte principiul neutralității tehnologice.

5.3.3.3. Evitarea denaturărilor inutile

- (170) În timp ce intervenția publică ar putea fi justificată, având în vedere existența anumitor deficiențe ale pieței și a posibilelor probleme de coeziune, modul în care este concepută măsura generează denaturări inutile ale concurenței.

Concluzie privind articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE

- (171) Se concluzionează că măsura investigată, inclusiv ajutorul curent, nu este un instrument adecvat, necesar și proporțional pentru a remedia deficiența identificată a pieței.

5.3.4. Articolul 106 alineatul (2) din TFUE

- (172) Excepția de la articolul 106 alineatul (2), care se poate aplica în cazul compensației de către stat pentru costurile de furnizare a unui serviciu public nu poate fi invocată în acest caz nici în general, nici în cazul Țării Bascilor în special. Comisia consideră că autoritățile naționale (sau regionale) trebuie să definească în mod clar serviciile de interes economic general și să le încredințeze unei anumite întreprinderi. Astfel cum s-a apreciat la considerentele 119-122, se consideră că autoritățile spaniole și cele basce nu au definit în mod clar exploatarea unei platforme terestre ca fiind serviciu public.

5.3.5. Ajutor existent

- (173) Abertis sugerează că implementarea rețelei de radiodifuziune terestră în zona II a fost finanțată aproape în totalitate de către regiunile spaniole folosind fonduri publice în baza legislației din 1982, și anume, de dinainte de data aderării Spaniei la Comunitatea Economică Europeană în 1986. Prin urmare, potrivit Abertis, schema ar putea fi considerată ca făcând parte din finanțarea publică curentă a exploatarei de rețele terestre locale, în consecință, aceasta ar putea fi considerată ajutor existent.
- (174) Finanțarea extinderii rețelei terestre pe regiuni a început într-adevăr la începutul anilor 1980, dar, la momentul respectiv, nu existau organisme private de radiodifuziune pe piață. Prin urmare, infrastructura extinsă a deservit numai necesitățile organismului public de radiodifuziune care, în orice caz, avea obligația de a furniza semnal majorității populației. Mai mult, la momentul respectiv, televiziunea terestră era singura platformă pentru transmiterea semnalului de televiziune în Spania. În consecință, extinderea singurei rețele disponibile nu a creat o denaturare a concurenței cu alte platforme.
- (175) De atunci, legislația și tehnologia au evoluat, conducând la apariția de noi platforme de radiodifuziune și de noi actori pe piață, în special organismele private de radiodifuziune. Întrucât beneficiarul și circumstanțele generale ale finanțării publice s-au schimbat în mod substanțial, măsura investigată nu poate fi considerată drept o modificare de natură pur formală sau administrativă. Aceasta este mai degrabă o modificare care afectează fondul schemei inițiale, prin urmare, trebuie considerată ca fiind o nouă schemă de ajutoare ⁽⁹³⁾. În orice caz, trecerea de la televiziunea analogică la cea digitală a devenit posibilă numai datorită evoluției tehnologice recente, fiind, prin urmare, un fenomen nou. În consecință, autoritățile spaniole ar fi trebuit să notifice acest nou ajutor.

5.4. CONCLUZIE

- (176) Se consideră că finanțarea acordată de Spania (inclusiv ajutoarele acordate de comunitățile autonome spaniole și întreprinderile locale) operatorilor de rețele terestre pentru modernizarea și digitizarea rețelelor acestora în

⁽⁹³⁾ Cauzele T-195/01 și T-207/01, Gibraltar, 2002, Rec., p. II-2309, punctele 109-111.

vederea furnizării de canale TV cu acces liber în zona II constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Ajutorul nu este compatibil cu piața comună, în măsura în care criteriile de neutralitate tehnologică nu au fost respectate. De asemenea, ajutorul nu a fost notificat ⁽⁹⁶⁾ Comisiei în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE și a fost pus în aplicare în mod ilegal, fără autorizarea Comisiei. Prin urmare, acesta trebuie recuperat de la operatorii de rețele terestre.

- (177) În plus, Comisia consideră că ajutorul curent pentru exploatarea și întreținerea rețelei digitizate acordat fără licitații sau ca urmare a unor licitații care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic este, de asemenea, incompatibil. Acest ajutor nu a fost notificat Comisiei în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE și a fost pus în aplicare în mod ilegal, fără autorizarea Comisiei.
- (178) Orice ajutoare de stat viitoare pentru întreținere și exploatare trebuie să fie notificate și trebuie să respecte principiul neutralității tehnologice.

6. RECUPERARE

6.1. NECESITATEA DE A ELIMINA AJUTORUL

- (179) În conformitate cu TFUE și cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție, Comisia are competența de a decide ca statul în cauză să anuleze sau să modifice măsura de ajutor ⁽⁹⁷⁾ în cazul în care aceasta s-a dovedit a fi incompatibilă cu piața internă. De asemenea, Curtea a susținut în mod consecvent că obligația impusă unui stat de a elimina ajutorul considerat de Comisie ca fiind incompatibil cu piața comună are rolul de a restabili situația existentă anterior ⁽⁹⁸⁾. În acest context, Curtea a stabilit că acest obiectiv este atins odată cu rambursarea de către beneficiar a sumelor acordate sub formă de ajutor ilegal, pierzând astfel avantajul de care s-a bucurat față de concurenții săi pe piață, iar situația anterioară plății ajutorului este restabilită ⁽⁹⁹⁾.
- (180) În conformitate cu jurisprudența menționată, articolul 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului ⁽¹⁰⁰⁾ prevede că „atunci când se adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar”.
- (181) Prin urmare, având în vedere faptul că finanțarea modernizării și digitizării platformei terestre și a întreținerii și exploatării ulterioare a acesteia acordată de Spania în perioada 2008-2009 constituie ajutor ilegal și incompatibil, Spania ar trebui să fie obligată să recupereze ajutorul incompatibil pentru a restabili situația care exista pe piață înainte de acordarea ajutorului.

6.2. BENEFICIARI AJUTORULUI DE STAT ȘI CUANTIFICAREA AJUTORULUI

- (182) Operatorii de platforme sunt beneficiarii direcți în cazul în care aceștia primesc în mod direct fonduri pentru modernizarea și extinderea rețelelor lor și/sau pentru exploatarea și întreținerea acestora. În cazul în care ajutorul a fost plătit unor întreprinderi publice care ulterior au organizat licitații pentru extinderea acoperirii, operatorul de platformă selectat este considerat beneficiar indirect. Ajutorul ilegal și incompatibil trebuie recuperat de la operatorii de platforme, fie că aceștia sunt beneficiari direcți sau indirecti.

6.2.1. Clasificarea licitațiilor

- (183) În cazurile în care ajutorul ilegal a fost acordat ca urmare a unei licitații pentru extinderea acoperirii, care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic, statul membru trebuie să califice licitațiile ca încadrându-se la categoria licitațiilor pentru furnizare de echipamente hardware sau pentru extinderea acoperirii, sub rezerva condițiilor menționate în continuare.
- (184) Licitațiile pentru extinderea acoperirii încredințează întreprinderii câștigătoare misiunea de a furniza (inclusiv de a construi) o rețea TDT operativă. În acest sens, printre sarcinile necesare se numără activitățile de proiectare și de inginerie a rețelei, transportul semnalului, implementarea rețelei și furnizarea echipamentelor necesare.

⁽⁹⁶⁾ Cu excepția Murciei, care a notificat măsura după ce o pusese deja în aplicare.

⁽⁹⁷⁾ Cauza C-70/72, *Comisia/Germania*, 1973, Rec., p. 00813, punctul 13.

⁽⁹⁸⁾ Cauzele conexe C-278/92, C-279/92 și C-280/92, *Spania/Comisia*, 1994, Rec., p. I-4103, punctul 75.

⁽⁹⁹⁾ Cauza C-75/97, *Belgia/Comisia*, 1999, Rec., p. I-3705, punctele 64-65.

⁽¹⁰⁰⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1.

- (185) În cadrul licitațiilor pentru furnizare de echipamente hardware, întreprinderea câștigătoare trebuie să furnizeze echipamentele necesare pentru modernizarea rețelei. În acest sens, printre sarcinile necesare se numără furnizarea, instalarea și activarea echipamentelor, precum și formarea personalului. În cazul unor astfel de licitații pentru furnizare de echipamente, nu este solicitată nicio recuperare.
- (186) După clasificarea licitațiilor pentru extinderea acoperirii, Spania trebuie să recupereze ajutorul în toate cazurile în care licitația nu îndeplinește două condiții cumulative: 1. licitația se referă la extinderea acoperirii televiziunii digitale (și nu a celei digitale terestre) și/sau conține o clauză referitoare la neutralitatea tehnologică; și 2. specificațiile tehnice admit și alte tehnologii în afara celei terestre. În afara licitațiilor pe care Comisia însăși le consideră neutre din punct de vedere tehnologic, în cazul în care Spania consideră că și alte licitații îndeplinesc cele două condiții, aceasta va furniza Comisiei documentele aferente licitațiilor respective.

Exemplu

Dintre licitațiile analizate de către Comisie, cea organizată de comunitatea autonomă Extremadura este prezentată ca exemplu de licitație pentru extinderea acoperirii care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic ⁽¹⁰¹⁾. În pofida titlului licitației, care se referă numai la furnizare de echipamente hardware, obiectul licitației a inclus, în realitate, proiectarea și implementarea rețelei ⁽¹⁰²⁾. Specificațiile licitației nu au un caracter neutru din punct de vedere tehnologic ⁽¹⁰³⁾, în pofida inserării unei clauze care este, la prima vedere, o clauză de neutralitate tehnologică ⁽¹⁰⁴⁾.

Un alt exemplu de licitație care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic este cea organizată de către întreprinderea publică (AICCM) în comunitatea autonomă Madrid ⁽¹⁰⁵⁾. În acest caz, atât titlul, cât și conținutul licitației implică faptul că este vorba despre o licitație pentru extindere ⁽¹⁰⁶⁾ care vizează numai platforma terestră ⁽¹⁰⁷⁾.

⁽¹⁰¹⁾ Furnizarea, instalarea și activarea echipamentelor necesare pentru furnizarea serviciului de transport și de transmisie a TDT, pentru 6 multiplexuri naționale (rețea globală de stat, rețea monofrecvență) și pentru un multiplex al unei comunități autonome, în locații din Extremadura în cadrul etapei II din Planul național de tranziție către TDT. Cazul SU-28/2009.

⁽¹⁰²⁾ Furnizarea, instalarea și activarea echipamentelor necesare pentru furnizarea serviciului de transport și de transmisie a TDT, pentru 6 multiplexuri naționale [Red. Global Estatal (rețea globală de stat) Red de Frecuencia Unica (rețea monofrecvență)] și un multiplex al unei comunități autonome (denumit în continuare RGE, SFN și AUT) în locații în cadrul etapei II a Planului național de tranziție către TDT. Acestea includ următoarele activități: (a) proiectarea rețelelor de radiodifuziune și de distribuție care vor susține serviciul; (b) planificarea furnizării echipamentelor necesare pentru rețeaua propusă; (c) implementarea rețelei, inclusiv instalarea și activarea echipamentelor și a infrastructurii necesare. Această activitate de furnizare va fi efectuată la cheie.

⁽¹⁰³⁾ Pagina 2 punctul 5 — „Principalul obiectiv care trebuie urmărit este de a extinde și de a garanta un procent cât mai apropiat de 100 % al acoperirii televiziunii digitale terestre (TDT) pentru toți cetățenii din districtele care aparțin regiunii Extremadura în etapa II. Nu sunt stabilite limitări în ceea ce privește arhitectura rețelei sau tehnologia/tehnologiile care urmează să fie utilizate cu condiția respectării cerințelor minime prevăzute.”

Pagina 10 punctul 7 — Ofertanții ar trebui să includă în ofertele lor arhitectura rețelei de distribuție propuse care trebuie să fie în concordanță cu rețeaua de radiodifuziune. Pentru fiecare multiplex, se solicită cea mai bună soluție, întotdeauna sub rezerva criteriilor de optimizare economică și tehnologică.

⁽¹⁰⁴⁾ Alte licitații identificate de către Comisie ca încadrându-se la aceeași categorie sunt licitația 2009/000127 organizată de Junta de Andalucía și licitația S-004/10/10 organizată de Junta de Extremadura.

⁽¹⁰⁵⁾ Specificațiile tehnice pentru contractul pentru „Elaborarea de proiecte, furnizarea, instalarea și demararea infrastructurii și comunicațiilor necesare pentru extinderea acoperirii semnalului de televiziune digitală terestră (TDT) în comunitatea autonomă Madrid”. Acesta urmează să fie încheiat prin procedură ordinară simplificată în baza mai multor criterii. Cazul ECON/000572/2008.

⁽¹⁰⁶⁾ Pagina 3 punctul 3 — „(...) furnizarea, instalarea și demararea infrastructurii și comunicațiilor necesare pentru extinderea acoperirii semnalului de televiziune digitală terestră (TDT) în comunitatea autonomă Madrid, inclusiv toate lucrările legate de performanța proiectelor tehnice conexe, măsurarea, întreținerea, exploatarea și gestionarea instalațiilor care alcătuiesc administrarea infrastructurii implementate și lucrările necesare pentru diseminarea informațiilor instituționale pentru promovarea televiziunii digitale terestre.”

Pagina 9 punctul 8 — „Va fi menționată rețeaua de radiodifuziune propusă pentru furnizarea acoperirii televiziunii digitale terestre, pe baza calendarului de abandonare a tehnologiei analogice și a alocării bugetare disponibile.”

⁽¹⁰⁷⁾ Pagina 4 punctele 2 și 8 — „Obiectivul principal care trebuie urmărit prin efectuarea lucrărilor detaliate mai jos este de a extinde și de a garanta un procent cât mai apropiat de 100 % a acoperirii televiziunii digitale terestre (DTT) pentru toți cetățenii comunității autonome Madrid. Pentru a facilita recepția TDT în zonele acoperite, se recomandă ca centrele de radiodifuziune să dețină situri compatibile cu orientarea sistemului de antene parabolice existente pe clădiri astfel încât cetățenii să nu fie nevoiți să instaleze noi antene sau să le reorienteze pe cele existente. Prin urmare, ofertanții ar trebui să precizeze modul în care vor aborda această problemă în cadrul soluției propuse”. Pagina 12 punctul 4 — „Microdispozitivul de radiodifuziune/microtransmițătorul va fi proiectat în conformitate cu următoarele specificații”.

- (187) Licitările se clasifică nu doar după titlu ci, mai ales, după conținutul lor, deoarece doar titlul nu permite definirea clară a obiectului acestora.
- (188) Ajutorul acordat în urma organizării unor licitații pentru extinderea acoperirii care nu au fost neutre face, prin urmare, obiectul procedurii de recuperare.

6.2.2. Beneficiarii ajutorului de stat și recuperare

- (189) În cele ce urmează sunt prezentate diferitele categorii de beneficiari ai ajutorului. Pe baza informațiilor primite din partea Spaniei, comunitățile autonome și categoriile aproximative de ajutor sunt prezentate în tabele. Deoarece Spania nu a furnizat informații complete privind beneficiarii ajutorului, aceasta trebuie să clasifice beneficiarii în diferitele categorii de mai sus și să furnizeze Comisiei dovezile justificative relevante. Astfel cum s-a subliniat deja la considerentul 138, regimul ca atare este discriminatoriu.
- (190) În plus, marea majoritate a licitațiilor pentru extindere analizate de către Comisie au fost clasificate ca nerespectând principiul neutralității tehnologice. Cu toate acestea, Comisia a arătat, de asemenea, că nu poate fi exclus ca în anumite cazuri excepționale licitația să fi fost neutră din punct de vedere tehnologic.

Prin urmare, Spania trebuie să indice și să furnizeze dovezi suficiente cu privire la licitațiile particulare care au fost neutre din punct de vedere tehnologic, pe baza condițiilor menționate la considerentul 186 mai sus.

- (191) În cazul în care comunitățile autonome au organizat licitații pentru extinderea acoperirii care nu au fost neutre, precum în cazul Extremadura menționat în exemplul de mai sus, câștigătorii licitațiilor respective sunt beneficiarii direcți ai ajutorului ilegal care face obiectul recuperării. Suma care urmează să fie recuperată este egală cu suma totală primită de câștigătorii licitațiilor pentru extindere. Din informațiile primite din partea Spaniei, Comisia a constatat că (cel puțin) comunitățile autonome Andalucia, Extremadura, Murcia, La Rioja și Valencia au organizat astfel de licitații.

Întreprinderi care fac obiectul recuperării	Recuperare	Metoda prin care se acordă ajutorul	Comunitatea autonomă în cauză
Beneficiari direcți Câștigătorul (câștigătorii) licitației (licitațiilor) pentru extinderea acoperirii, care nu a (au) fost neutră (neutre) din punct de vedere tehnologic, organizate de către comunitățile autonome	Suma totală primită în cadrul licitației (licitațiilor) pentru extinderea acoperirii, care nu a (au) fost neutră (neutre) din punct de vedere tehnologic	Transfer de fonduri către beneficiarul selectat în urma licitațiilor	— Andalucia — Extremadura — Murcia — La Rioja — Valencia

- (192) În cazurile în care ajutorul ilegal a fost acordat pentru modernizarea rețelei terestre consiliilor municipale care acționează ca și operatori de rețea, consiliile municipale sunt beneficiarii direcți ai ajutorului. Suma care urmează să fie recuperată este egală cu suma totală primită de consiliile municipale de la autoritățile centrale și regionale pentru extinderea acoperirii rețelelor acestora. Pe baza informațiilor primite din partea Spaniei, Comisia a constatat că acest lucru se aplică cel puțin în cazul consiliilor municipale localizate în comunitățile autonome Andalucia, Canarias, Extremadura și Murcia (listă neexhaustivă).

Întreprinderi care fac obiectul recuperării	Recuperare	Metoda prin care se acordă ajutorul	Comunitatea autonomă în cauză
Beneficiari direcți Consilii municipale care acționează ca și operatori de rețea	Suma totală primită de la autorități pentru extinderea acoperirii	Transfer de fonduri către beneficiar	— Andalucia — Insulele Canare — Extremadura — Murcia

Exemplu

În Murcia, folosind banii primiți de la autoritatea regională și de la MITyC, consiliile municipale au organizat aproape toate cele 143 de licitații identificate. Cu condiția să nu fie *de minimis*, acestea se încadrează la această categorie.

- (193) În cazul comunităților autonome în care o întreprindere publică acționând ca operator de rețea a realizat extinderea acoperirii rețelei, întreprinderea în cauză este considerată beneficiar direct și face obiectul recuperării. Comisia a identificat Aragón Telecom, Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias, S.A., Multimedia de les Illes Balears S.A., Instituto Tecnológico de Canarias, Sociedad Regional de Cantabria I+D+I (IDICAN), Fundación Centro Tecnológico en Logística Integral de Cantabria (CTL), Promoción de Viviendas, Infraestructuras y Logística, S.A. în Castilla y León (Provilsa), Redes de Telecomunicación Galegas Retegal, S.A. (Retegal), Obras Publicas y Telecomunicaciones De Navarra, S.A. (Opnatel), Itelazpi S.A., Centre de Telecomunicacions i Technologies de la Informació (CTTI) în Cataluňa și Agencia de Informática y Comunicaciones de la Comunidad de Madrid (AICCM) ca fiind întreprinderi care se încadrează la această categorie. Suma care trebuie să fie recuperată este suma totală a fondurilor primite de la autorități pentru extindere.
- (194) Cu toate acestea, în astfel de cazuri nu este exclus ca întreprinderile publice să fi realizat o parte a extinderii ele însele, iar o parte să o fi contractat unui operator de rețea prin intermediul unei licitații. În acest din urmă caz, ajutorul ilegal este de fapt transferat către întreprinderile care au câștigat licitațiile, prin urmare, acestea sunt beneficiarii efectivi, deși indirecti, ai ajutorului. În consecință, pentru a evita dublarea recuperării, ajutorul ilegal se recuperează de la beneficiarii efectivi, și anume (a) de la întreprinderea publică pentru suma primită pentru extindere minus fondurile transferate către operatorii de rețea în urma licitațiilor pentru extinderea acoperirii, care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic și (b) de la operatorii de rețea pentru sumele contractate ca urmare a licitației pentru extinderea acoperirii, care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic, organizată de întreprinderea publică în cauză.

Întreprinderi care fac obiectul recuperării	Recuperare	Metoda prin care se acordă ajutorul	Comunitatea autonomă în cauză/ întreprinderea publică în cauză/suma aproximativă primită de întreprinderea publică pentru extinderea acoperirii
Beneficiari direcți Întreprindere publică Și dacă este cazul	Suma totală primită de la autorități pentru extinderea acoperirii (minus fondurile transferate către operatorii de rețea în urma licitațiilor pentru extinderea acoperirii, care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic, dacă este cazul)	Momentul transferului de fonduri din partea autorităților	— Aragón (Aragón Telecom, 9 milioane EUR) — Asturias (Gestión de Infraestructuras Públicas de Telecomunicaciones del Principado de Asturias SA, 14 milioane EUR) — Insulele Baleare (Multimedia de Illes Balears SA, 4 milioane EUR) — Insulele Canare (Instituto Tecnológico de Canarias, 3,7 milioane EUR) — Cantabria (Idican; CTL, 3 milioane EUR) — Castilla y León (Provilsa, 44 de milioane EUR) — Cataluňa (CTTI, 52 milioane EUR) — Galicia (Retegal, 17 milioane EUR) — Madrid (AICCM, 3,6 milioane EUR) — Navarra (Opnatel, 7 milioane EUR) — Țara Bascilor (Itelazpi, 10 milioane EUR)
Beneficiari indirecti Câștigătorul (câștigătorii) licitațiilor pentru extinderea acoperirii, care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic, organizate de întreprinderea publică	Suma totală primită în urma licitațiilor pentru extinderea acoperirii, care nu au fost neutre din punct de vedere tehnologic	Transfer de fonduri către beneficiarul selectat în urma licitației	

Exemplu

În cazul comunității autonome Madrid, unde o licitație organizată de către întreprinderea publică (AICCM) a fost prezentată ca exemplu de licitație pentru extinderea acoperirii care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic (a se vedea considerentul 186), suma de 3 622 744 EUR acordată întreprinderii contractate, Retevision S.A., trebuie recuperată în totalitate de la Retevision, în calitate de câștigător al unei licitații care nu a fost neutră din punct de vedere tehnologic și scăzută din suma care urmează să fie recuperată de la AICCM, întreprinderea publică care este beneficiarul direct ⁽¹⁰⁸⁾.

- (195) Ajutorul curent este acordat pentru întreținerea și exploatarea rețelelor TDT. Operatorii rețelelor sunt beneficiarii ajutorului pentru întreținere și exploatare. Prin urmare, ajutorul trebuie recuperat de la operatorii de rețea în cauză.
- (196) În cazurile în care beneficiarii individuali au primit o finanțare care nu depășește pragurile prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 1998/2006, finanțarea respectivă nu este considerată ajutor de stat dacă sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute în regulament și nu face obiectul recuperării.
- (197) Recuperarea se efectuează de la data la care avantajul pentru beneficiari a intrat în vigoare, și anume atunci când ajutorul a fost pus la dispoziția beneficiarului, aplicându-se dobândă până la recuperarea efectivă.

7. CONCLUZIE

Comisia constată că Regatul Spaniei a pus în aplicare, în mod ilegal, ajutorul pentru operatorii de platforme de televiziune terestre pentru extinderea acoperirii televiziunii digitale terestre în zonele îndepărtate și mai puțin urbanizate din Spania, încălcând articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Ajutorul, inclusiv ajutorul (curent) pentru exploatare și întreținere, trebuie recuperat de la operatorii de platforme care sunt beneficiarii direcți sau indirecti. Aceasta include întreprinderile locale care acționează ca operatori de platformă,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat acordat operatorilor platformei de televiziune terestră pentru implementarea, întreținerea și exploatarea rețelei de televiziune digitală terestră în zona II, pus în aplicare în mod ilegal de către Spania, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din TFUE, este incompatibil cu piața internă, cu excepția ajutorului care a fost acordat în conformitate cu criteriul neutralității tehnologice.

Articolul 2

Ajutorul individual acordat în cadrul schemei menționate la articolul 1 nu constituie ajutor dacă, la momentul acordării, acesta îndeplinește condițiile prevăzute în regulamentul adoptat în temeiul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 994/98 al Consiliului ⁽¹⁰⁹⁾, aplicabil la momentul acordării ajutorului.

Articolul 3

(1) Spania recuperează ajutorul incompatibil acordat în cadrul schemei menționate la articolul 1 de la operatorii de televiziune digitală, indiferent dacă aceștia au primit ajutorul în mod direct sau indirect.

⁽¹⁰⁸⁾ Alte licitații identificate de către Comisie ca încadrându-se la aceeași categorie sunt, printre altele, două licitații organizate de Proviisa în martie 2009 câștigate de Retevision SA și Telvent Energía S.A.; licitația SE/CTTI/06/08 organizată de CTTI și câștigată de Abertis S.A., licitația Contratación del suministro de la fase II y III para la extensión de la TDT en Aragón organizată în iunie 2009 de către Aragón Telecom și câștigată de Abertis.

⁽¹⁰⁹⁾ JO L 142, 14.5.1998, p. 1.

- (2) Sumele care urmează să fie recuperate sunt purtătoare de dobândă de la data la care au fost puse la dispoziția beneficiarilor până la data recuperării acestora.
- (3) Dobânda se calculează pe o bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ⁽¹¹⁰⁾.
- (4) Spania anulează toate plățile restante din ajutorul acordat în cadrul schemei menționate la articolul 1, cu efect de la data notificării prezentei decizii.

Articolul 4

- (1) Recuperarea ajutorului acordat în cadrul schemei menționate la articolul 1 este imediată și efectivă.
- (2) Spania se asigură că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data notificării acesteia.
- (3) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, Spania transmite Comisiei următoarele informații:
- (a) lista beneficiarilor care au primit ajutor în cadrul schemei menționate la articolul 1 și valoarea totală a ajutorului primit de fiecare dintre aceștia în cadrul schemei în cauză, defalcăt în categoriile indicate în secțiunea 6.2 de mai sus;
 - (b) valoarea totală (suma principală și dobânzile de recuperare) care urmează a fi recuperată de la fiecare beneficiar;
 - (c) o descriere detaliată a măsurilor deja adoptate și a celor planificate în vederea conformării cu prezenta decizie;
 - (d) documente care să demonstreze că beneficiarii au fost somați să ramburseze ajutorul.
- (4) Spania informează în permanență Comisia cu privire la progresele înregistrate ca urmare a măsurilor naționale adoptate în vederea aplicării prezentei decizii până la recuperarea integrală a ajutorului acordat în cadrul schemei menționate la articolul 1. Aceasta furnizează imediat, la cererea Comisiei, informații privind măsurile deja adoptate și cele planificate în vederea conformării cu prezenta decizie. De asemenea, aceasta transmite informații detaliate privind valoarea ajutorului și a dobânzilor deja recuperate de la beneficiari.

Articolul 5

Prezenta decizie se adresează Regatului Spaniei.

Adoptată la Bruxelles, 19 iunie 2013.

Pentru Comisie
Joaquín ALMUNIA
Vicepreședinte

⁽¹¹⁰⁾ JO L 140, 30.4.2004, p. 1.

ANEXĂ

Cheltuieli publice în zona II cu privire la implementarea TDT, pe regiuni spaniole (comunități autonome, cu excepția regiunii Castilla-La Mancha)

BUGET (în EUR)								
Regiune (comunitate autonomă)	MYTIC subvenții directe (*)	MYTIC credite preferențiale (*)	Fonduri regionale (*)	Fonduri locale (*)	Costuri recurente (2009-2011) (*)	Fonduri totale	Valoarea totală a licitațiilor organizate (**)	Cheltuieli publice totale (***)
ANDALUCIA	4 668 500,00	1 220 690,00	8 712 873,00	491 203,00	2 250 479,00	15 093 266,00	3 678 242,17	15 093 266,00
ARAGON	5 900 000,00	8 700 000,00	5 400 000,00	—	5 000 000,00	20 000 000,00	16 281 754,30	20 000 000,00
ASTURIAS	—	13 430 787,00	353 535,00	—	2 129 698,00	13 784 322,00	13 784 322,00	13 784 322,00
BALEARES	—	—	913 034,00	—	763 034,00	913 034,00	3 294 429,02	3 294 429,02
CANARIAS	2 905 766,26	1 130 595,85	1 792 402,57	—	—	5 828 764,68	5 284 331,67	5 828 764,68
CANTABRIA	3 229 500,00	3 851 949,80	622 449,00	—	860 850,00	7 703 898,80	6 355 613,68	7 703 898,80
CASTILLA Y LEON	13 830 850,00	20 316 585,73	10 324 906,71	—	6 716 000,00	37 756 342,44	37 756 342,44	37 756 342,44
CATALUÑA	13 838 368,00	26 024 223,00	NO DATA	NO DATA	—	39 862 591,00	52 316 794,34	52 316 794,34
CEUTA	54 000,00	91 786,17	10 000,00	—	NO DATA	155 786,17	50 000,00	155 786,17
EXTREMADURA	2 238 250,00	7 800 000,00	18 718,00	—	—	10 056 968,00	9 549 379,74	10 056 968,00
GALICIA	6 083 300,00	5 000 000,00	6 003 336,00	—	873 000,00	17 086 636,00	12 644 112,98	17 086 636,00
MADRID	554 200,00	—	3 068 444,00	—	—	3 622 644,00	3 622 744,00	3 622 644,00
MELILLA	254 000,00	NO DATA	2 000,00	NO DATA	NO DATA	256 000,00	—	256 000,00
MURCIA	135 750,00	—	2 478 700,00	40 188,00	212 371,00	2 654 638,00	2 788 407,32	2 788 407,32

BUGET (în EUR)								
Regiune (comunitate autonomă)	MYTIC subvenții directe (*)	MYTIC credite preferențiale (*)	Fonduri regionale (*)	Fonduri locale (*)	Costuri recurente (2009-2011) (*)	Fonduri totale	Valoarea totală a licitațiilor organizate (**)	Cheltuieli publice totale (***)
NAVARRA	316 850,00	—	6 675 028,00	—	4 256 508,39	6 991 878,00	6 991 878,00	6 991 878,00
LA RIOJA	1 229 350,00	3 000 000,00	3 737 425,00	—	944 000,00	7 966 775,00	5 766 775,00	7 966 775,00
PAIS VASCO	2 487 800,00	—	9 802 703,00	2 425 000,00	1 508 308,00	14 715 503,00	179 000,00	14 715 503,00
VALENCIA	1 822 250,00	13 384 248,94	818 280,30	586 234,17	679 500,00	16 611 013,41	15 412 499,00	16 611 013,41

(*) Sume comunicate de autoritățile centrale și regionale spaniole în cursul investigației.

(**) Totalul fondurilor transferate câștigătorilor licitațiilor comunicate Comisiei.

(***) Numai datele provenite din patru regiuni (în verde) permit definirea exactă a cuantumului ajutorului de stat, deoarece atât (i) suma declarată a fondurilor acordate de autorități, cât și (ii) totalul fondurilor transferate în urma licitațiilor comunicate Comisiei coincid. Dat fiind că este dificil să se obțină informații precise de la alte regiuni, se consideră că suma ajutorului de stat acordat într-o anumită regiune este mai mare decât cele două sume declarate: (i) totalul fondurilor acordate de autorități; sau (ii) total fondurilor transferate în urma licitațiilor comunicate Comisiei.

Informații cu privire la valoarea ajutorului primit, care urmează a fi recuperat și deja recuperat

Identitatea beneficiarului	Valoarea totală a ajutorului primit în temeiul schemei de ajutor (*)	Valoarea totală a ajutorului care urmează a fi recuperat (*) (Sumă principală)	Valoarea totală deja rambursată (*)	
			Sumă principală	Dobândă de recuperare

(*) Milioane în moneda națională.